

Domurški

VESTNIK

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE LELOVNEGA LJUDSTVA ZA POMURJE

SEJA OK ZKS MURSKA SOBOTA

Komunist mora biti najbolj delaven v socialistični skupnosti

PRETEKLO SOBOTO JE BILA V SEJNI DVORANI OKRAJNEGA LJUDSKEGA ODBORA MURSKA SOBOTA 8. SEJA OKRAJNEGA KOMITEJA ZKS M. SOBOTA. SEJI JE PRISOSTVOVAL, POLEG ČLANOV KOMISIJ PRI OKRAJNEM KOMITEJU, TUDI ČLAN CK ZKS ADOLF ARIGLER. GLAVNA TOČKA DNEVNEGA REDA: PRIPRAVE NA LETNE KONFERENCE OSNOVNIH ORGANIZACIJ ZK

Sekretar OK ZKS, Ivan Ros, je uvodoma poudaril, da je razprava o pripravah na letne konference osnovnih organizacij pravzaprav nadaljevanje razprav prejšnje seje komiteja in sicer na temo, kako uresničiti zaključke III. plenuma CK ZKS. To je toliko bolj aktualno, ker smo tik pred letnimi konferencami osnov-

nih organizacij ZK, ki naj bi bile v januarju in februarju — Gre za to, da določimo najprimernejšo vsebinsko in organizacijsko pomoč osnovnim organizacijam — je dejal tov. Ros — in da bodo osnovne organizacije temeljito analizirale, kakšna je idejna sposobnost in enotnost komunistov kakšna je njihova pripravlje-

nost in s kakšno prizadevnostjo se vsak posamezni komunist trudi za uveljavljanje programa ZK na vseh področjih družbene dejavnosti kjer so komunisti dolžni delati kot najaktivnejši člani socialistične skupnosti. Na osnovi analize stanja v gospodarskih organizacijah, ali na področjih, na katerih deluje

osnovna organizacija, je treba oceniti, kakšna konkretna stališča zavzemajo do teh problemov osnovne organizacije kot celote, člani kot posamezniki in kako osvajajo ter razumejo zaključke III. plenuma. V programih dela, ki morajo biti že v pravih na letne konference nakazani — je nadaljeval tov. Ros — smo dolžni oceniti, kako osnovna organizacija in komunisti pripravljajo člane na to, da v praksi uveljavimo zaključke III. plenuma. Ni dovolj, in malo bi pomenilo — je poudaril — če probleme našega področja analiziramo iz aspekta III. plenuma le na sejah okrajnega komiteja in na sejah občinskih komitejev. Če na teh forუმih sprejemamo še tako lepe in koristne sklepe, če vsega tega ne uveljavimo v praktičnem in dosled-

nem odpravljanju napak na terenu, če vsega tega ni čutili tam, kjer problemi so, kjer mora napredno zmagovati nad konservativnimi stališči, idejnimi odkloni vseh vrst, če osnovne organizacije ZK ne programirajo svojega dela tako, da bo aktivnost komunistov čutili pri obravnavanju posameznih problemov v pristojnih organih. Ob koncu je tov. Ros govoril o kadrovanju sekretarjev in sekretarijatov v osnovnih organizacijah in aktivnih. — Če tu ne bomo prelomili z dosedanjim praksom — je dejal — in zagotovili, da bodo najspodobnejši partijski kadri na teh položajih, potem nismo nič naredili. Prav to moramo sedaj doseči v pripravah na letne konference osnovnih organizacij. Ostro je nastopal zoper vsak oportunitizem (Nadaljevanje na 2. strani)

garič, sekretar Obk ZKS Lendava; Blaško Zdravec, predsednik OSS M. Soboti.
Z REDOM DELA Z ZLATIM VENCEM — Stefan Antalič, predsednik KPZ M. Soboti; Vilko Beguš, javni toileto M. Soboti; Karel Lutaj, predsednik ObLO M. Soboti; Stefan Sabjan, podpredsednik ObLO M. Soboti; Bogomir Verdev, ravnatelj Zdravilišča Slatine kadececi.
Z REDOM DELA S SREBRNIM VENCEM — Ivan Horvat, predsednik ObLO Lendava, Franjo Sonar, sekretar Obk ZKS Murska Soboti; Tone Truden, predsednik ObLO Ljutomer; Miljan Balantič, direktor Plinarne Lendava; Jože Bezjak, upravitelj Glasbene šole G. Radgona; Martin Eurjan, tajnik ObSS G. Radgona; Franc Foršek, upravnik K.J.Z. zepovci; Anica dr. Gregorc, zdravnik Zdravstvenega doma M. Soboti; Ivan Horvat, predsednik ObLO Beltinci; Miljan Klemenčič, predsed. SZDL G. Radgona; Marta Kikec, upravnik Zavoda za gospodinsko pospeševalno službo M. Soboti; Vera Rajtler, učiteljica M. Soboti; Zlato Pavlica, pomočnik ravnatelja Splošna bolnica M. Soboti; Dušan Petrovič, direktor tovarne čevljev Turnišče; Ivo ing. Persič, rudarski inženir, Proizvodnja nafte Lendava; Jože Podlesek, predsednik Okrajnega sodišča M. Soboti; Dragica Razdevšek, pom. uprav. šole M. Soboti; Zdenka Slomšek, učiteljica Apače; Hela Sreš, ObLO M. Soboti; Janko Stranjšek, ObLO G. Radgona; Anton Štebrič, referent ObLO M. Soboti; Franjo Štebrič, tajnik ObLO Ljutomer; Franc Stuhar, kmetovalec Ljutomer; Lea dr. Talianji, zdravnica M. Soboti; Stefan Tompa, sekretar Obk ZKS Ljutomer; Angela Tuhter, ObLO Lendava; Jože Varga, Nafta Lendava; Kristina Vertot, Tovarna perila M. Soboti; Marija Vild, Tovarna perila »Mura« M. Soboti; J. V. MAJLIK, upravnik Mizarstva Lendava.
Z MEDALJO DELA — Terezija Kmetec, tajnik ObO RK M. Soboti; Ludvik Pleteršek, učitelj Bogojna; Alojz Sukič, ObLO M. Soboti; Ignac Spelak, šef KU Poljana; Ivanka Adamovič, učiteljica Apače; Aleksander Armus, Komunalna banka Gornja Radgona; Lojzka Babič, gospodinja Ljutomer; Gizela Bavčar, Splošna bolnica M. Soboti; Avgust Bedekovič, ObO SZDL Ljutomer; Franc Belic, Lucova; Verona Benko, gospodinja M. Soboti; Sarika Bezbec, učiteljica Puconci; Franc Bobovec, upravitelj Vajenske šole Lendava; Anton Bohnc, Proizvodnja nafte Lendava; Anton Brus, ObLO Gornja Radgona; Karel Casar, kmetovalec Petrovci; Jožef Čuš, cestar, Uprava za ceste M. Soboti; Franc Dreven, matičar, ObLO Ljutomer; Ivan Drobeč, kmetovalec, Obk ZKS G. Radgona; (Nadaljevanje na 2. strani)

Za prvo tromesečje 62 milijonov

V Gornji Radgoni so na nedavni skupni seji obeh zborov razpravljali o delu svetov za kmetijstvo in gozdarstvo ter za blagovni promet in turizem, na ločenih sejah pa so sprejeli odlok o financiranju računskih potreb za prvo tromesečje ter sklep o pripojitvi trgovskih podjetij k trgovskemu podjetju Sloga Gornja Radgona. Pred začetkom skupne seje je predsednik ObLO, Marija Levar razdelila 32 zaslužnim občanom odlikovanja dela s srebrnim vencem, oziroma medalje dela.

V razpravi o delu sveta za kmetijstvo so načeli ljudski odborniki več problemov glede dosedanjega agrotehničnega minimuma, financiranja umetnih gnojil, večjega sodelovanja med družbenim sektorjem in zasebniki in sploh glede razvoja kmetijstva v prihodnjih petih letih. Na skupni seji so izvolili 9-člansko komisijo za sestavo predloga za novo

statut ter 7-članski svet za veterinarsko postajo Gornja Radgona. Proračunske potrebe za prvo tromesečje znašajo 62 milijonov 760 tisoč dinarjev.

PRIPRAVE NA KRAJEVNE KONFERENCE SZDL

V teh dneh so bili po vseh KO SZDL radgonske občine sestanki, na katerih so razpravljali o programih dela v letu 1962 in o pripravah za krajevne konference SZDL, ki bodo v drugi polovici tega meseca.

V vseh programih KO SZDL je zaslediti težnje po poglobljenem idejno-vzgojnem in političnem izobraževanju. Tako so v programih med drugim predvideli tudi vrsto predavanj, ki bi jih naj v letošnji sezoni izobraževanja odraslih organizirala radgonska Ljudska univerza. Predvsem si želijo predavanj o osnutkih nove ustave, o vzgojnih problemih otrok in mladine, zdravstvena predavanja in razna predavanja s kmetijskega področja. Mimo tega so na sestankih KO SZDL razpravljali tudi o organizacijskih vprašanjih KO SZDL in o vlogi ter nalogah organizacije Socialistične zveze v smislu II. plenuma GO SZDL Slovenije. O delu KO SZDL in o pripravah na krajevne konference SZDL je v soboto razpravljala tudi Izvršni odbor ObO SZDL Gornja Radgona. —rj—

NAKUP TELEVIZORJEV SE JE PODVOJIL

V soboški »Opremotehni« smo zvedeli, da so v lanskem letu prodali 1320 koles, 691 radijskih sprejemnikov, 76 televizorjev, 85 hladilnikov, 29 pralnih strojev ter preko 500 mopedov. V lanskem letu je zlasti porasla prodaja televizorjev in sicer za preko 100 odst. v primerjavi z l. 1960. Znatno povečanje pa so zaznali tudi pri kolesih, medtem ko je pri prodaji radijskih sprejemnikov čutili nazadovanje.

Tudi v ostalih pomurskih podjetjih, ki se ukvarjajo s prodajo podobnih predmetov, omenjajo, da se je potrošnja v lanskem letu znatno povzpela, vendar pa nam s konkretnimi podatki še niso mogli postreči.

V LJUTOMERSKI OBČINI VELIKO SMISLA IN POGOJEV

Za klubsko življenje

V LJUTOMERSKI OBČINI UGOTAVLJAJO, DA SE JE KLUBSKO ŽIVLJENJE V ORGANIZACIJAH SZDL ŽE V LANSKEM LETU MOČNO RAZVILO. V VEČ KRAJIH ŽE DALJ ČASA DELUJEJO DOBRO OBISKANI TELEVIZIJSKI KLUBI. GLEDE NA TO JE PRED DNEVI RAZPRAVLJAL O TEH VPRAŠANJIH TUDI IZVRŠNI ODBOR OBČINSKEGA ODBORA SZDL.

Doslej so imeli klubske prostore urejene v Lutomeru Logarovčih, Veržeju, Globokih, na Cvenu ter na Grlavi. Ponekod so ti prostori bolj drugod slabše urejeni. V Lju-

tomeru in Veržeju imajo v klubskih prostorih tudi televizor. Televizorjev pa je še več. Tako se poslužujejo televizorja tudi odrasli v šoli na Stari cesti in v Logarovčih. Kot ka-

že, bo v občini letos na območju vseh krajevnih odborov SZDL več novih klubskih prostorov, prav tako pa nameravajo kupiti za te prostore tudi televizijske sprejemni-

ke. V Cezančevih naj bi uredili klubske prostore v novem gasilskem domu, podobni klubski prostor za potrebe množičnih organizacij bi bilo primerno urediti tudi za kraje Desnjak, Mekotn ak in Hujbar. V Železnih dverih so prostori, vendar se tamkajšnje množične organizacije doslej niso mogle sporazumeti z VG Lutomer glede prostorov. V Veržeju so prav te dni kupili nov televizijski sprejemnik, v Bučkovičih pa so pričeli zbirati sredstva za ureditev prostorov. Na Cvenu prostori že so, s strani mladinske organizacije in vaščanov pa je precejšnje zanimanje tudi za nakup televizorja. Na Grlavi so klubski prostori kolikor toliko urejeni, nimajo pa televizijskega sprejemnika.

Izvršni odbor občinskega odbora SZDL je bil zato mnenja, da naj organizacije SZDL v posameznih krajih še bolj pospešijo ustanavljanje klubov pri Socialistični zvezi. Izvršni odbor je med drugim razpravljal tudi o lokalnem tisku. V prihodnjih dneh bo imenoval poseben odbor, ki bo skrbel za to, da bodo dobivali vsi časopisi najbolj aktualne informacije o dogajanju v občini. —jm—

TELEVIZOR TUDI V DOKLEŽOVJU

Pred novim letom so dobili tudi v Dokležovju televizijski sprejemnik. Ker je to prvi televizor v vasi, prihajajo vaščani z zanimanjem gledati program. Sedaj so ga namestili v pivniško sobo, pozneje pa ga bodo preselili v dvorano združnega doma, katero že urejajo.

VREMENSKA NAPOVED

za čas od 12. do 21. januarja
Približno do 14. januarja pogoste padavine, v glavnem sneg, nato suho oz. jasno in hudo mraz

NOČ, KI JE POVEZALA DVE LETI

V nedeljo zvečer — na Silvestrovo namreč, — komaj se je zvečerilo, so se začeli zabavišni prostori po vsem okraju polniti. To je bil ka-pa-da šele začetek, saj se večini ni mudilo. V največ primerih so imele družbe omizja že v naprej rezervirane, zato so lahko prišle šele po enaindvajseti uri. Kaki dve uri pred polnočjo pa so domala vsa zabavišča zaživela, pisana opojna svetloba izpod okrašenih stropov pa je božajoče padala po stenah in dopolnjevala že tako živahno vzdušje.

Polnoč se je hitro bližala in z njo tudi novo leto, katerega je marsikdo pričakoval z novimi upi in življenjskimi načrti. Zakaj ne bi te noči prebili v družbi znancev in prijateljev?

Ura je bila nekako uro pred polnočjo, ko sva imela s tovarišem Tonečkom za sabo prvo turo in se ustavila na silvestrovanju v MARTJANCIH. Prijetno, a zelo umirjeno je bilo. V prostorih gostilne se je kar gnetlo ljudi in godeci so prdno brkljali po svojih instrumentih. Tu in tam je kdo malo jasneje pokazal svoje silvestrovske razpoloženje, nato pa se spet zvrtili ob zvokih polk in valčkov. Lepo je bilo

in zares škoda, da se nisva mogla zadržati več časa.

Na zabavišču v kavarni v MURSKI SOBOTI sva se znašla tik polnoči, ko so si znan-

ci in prijatelji ter sorodniki vsepovsod stskali na tisoče rok in čestitali. Tudi sam bi moral čestitati tovaršu Toneču. Hkrati z novim letom je

namreč pričakal tudi svoj rojstni dan, saj je rojen prav na Novo leto. Škoda, da sem pozabil. (Nadaljevanje na 3. stran.)

S silvestrovanja v Radencih

DEDEK MRAZ MED MILIČNIKI

nikom segli v roke in jim s toplimi besedami zaželeli v letošnjem letu še več uspehov pri izpolnjevanju odgovornih družbenih dolžnosti, je bil tudi predsednik ObLO Murska Sobota, Karel Lutar. Predstavniki podjetij in ustanov so pripravili prometni miličnikom prijetno presenečenje s številnimi praktičnimi darili. Naših miličnikov sta se s skromni darili spomnila tudi zasebna obrtnika ključavničar Franc Gomboši in krojač Ernest Sabo iz Murske Sobotice.

Na sliki zgoraj: Srečno 1962 je prometni miličnikom zaželel tudi predsednik ObLO Murska Sobota, Karel Lutar. Na sliki spodaj: Jaz pa v imenu kolektiva...

Na pobudo uredništva našega lista se je letos dedek Mraz prvič spomnil tudi naših prometnih miličnikov za trud, ki ga vlagajo s tem, da bdijo nad varnostjo prometa na naših cestah.

Dedeček Mraz je obiskal naše prometne miličnike 31. januarja med 11. in 13. uro. O uspehih sprememb poročajo tudi iz Ljutomerja in Gor. Radgore.

V Murski Soboti so bili čuvarki prometne varnosti deležni še prav posebne pozornosti, saj jih k prometnemu otoku pred Hotelom »Zvezda« niso pršli pozdravit in obdariti le pionirji, marveč tudi predstavniki številnih podjetij in ustanov iz Murske Sobotice. Med tistimi, ki so našim mili-

Ob Dnevu republike odlikovani

(Nadaljevanje s 1. strani)
Janez Drvarič, tajnik ObSS M. Sobotice; Franc Dunaj, kmetovalec, G. Radgona; Alojz Filipič, šef KU, ObLO Ljutomer; Franc Forjan, kmetovalec, Beltinci; Kristina Frč-

Praznovanje v Lendavi

Povsod v lendavski občini so letos slovesno pričakali dedka Mraza. DPM je vložilo vse sile, da otrokom pripravi čim najlepše praznike.

Lendavski park je bil tiste dni spremenjen v pravi pravljični gozd. Društvo je pripravilo v parku tudi otroški sejem.

Dedeček Mraz je obiskal s svojimi spremeni vsako šolo. Povsod so pravi lepe programe, veselilo se je staro in mlado. Največje veselje pa je bilo, ko se je dedek Mraz napotil s svojimi medvedki zajčki, lisčkami, veвериčkami in snežinkami v otroški vrtec. Nad 200 otroških oči se je zagledalo v dedka Mraza in ga gledalo. Zelo pristržno je bilo to srečanje v otroškem vrtec-pri Nafti. Vse so mu hoteli povedati in čudili so se kako to, da dedek Mraz marsikaj ve o njih in o njihovem delu. Zapeli so mu nekaj slovenskih in madžarskih pesmic in se mu zahvalili za lepa darila. Še to so mu naročili cibabari iz lendavskega vrtea naj pove kuharici Giziki, naj še večkrat speče tako dobre palačinke. Ob koncu so mu zaželeli: »Srečno pot, dedek Mraz!«
E. G.

Med novinarji kroži krilatca, da je izredno strokovno sposoben tisti, ki v kratki vesti pove bralcu vse najbistvenejše o dogodku in mu tako pravzaprav prihrani čas, da prebira dolg sestavek, če hoče zvedeti, kaj se je dogodilo novega v njegovem mestu v državi ali na kakšnem drugem oddaljenem kontinentu. Kakorkoli je v tej krilatci veliko zrno resnice, pa vendarle ne drži za vsak primer kajti recimo, težko je v kratki vesti povedati o vsem bistvenem, o čemer je govoril referent in desetero delegatov na kongresu ali občnem zboru. Ta ugotovitev velja tudi za letošnji občni zbor sindikatov Slovenije. Se nekolikokrat bo treba ponoviti misli, izrečene tako v referatu kot tudi v razpravi, kajti vse to opozarja tako na naše trenutne naloge kot tudi na naloge jutrišnjega dne.

Zadržimo se najprej pri nekaterih splošnih ugotovitvah občnega zbora. Pomembnost tega občnega zbora je v tem, da je tako referat kot tudi razprava posameznikov opozorila na nekatera načelna vpra-

na Smodiš, knjigovodja KZ Mačkovec; Franjo Sočič, direktor KZ Puconci; Irena Svetec, KZ Gornja Radgona; Vinko Svetec, učitelj, Lendava; Julijana Sabjan, gospodinja M. Sobotice; Stefan Senjuga, predsednik OK LMS M. Sobotice; Ana Sliko, gospodinja, Ljutomer; Monika Skrlječ, učiteljica, Krog; Barica Sonaja, gospodinja, M. Sobotice; Stefan Spiljak, kmetovalec, M. Sobotice; Franjo Stajnar, direktor TP Drm, G. Radgona; Jože Stelel, OZSZ, G. Radgona; Franc Stiblar, ObLO M. Sobotice; Mihael Tkalec, kmetovalec, Ljutomer; Aleksander Török, Lendava; Avgust Triplan, Dolenci; Vera Tršovec, gospodinja, Ljutomer; Tilda Truden, Ljutomer; Anton Utrša, uslužbenec KZ Crensovec; Slavko Valentič, direktor KZ Lendava; Mileva Veron, tajnik KZ Rakičani; Ziga Veron, OS M. Sobotice; Ana Vodenik, ZD G. Radgona; Marija Vrbanjak, gospodinja, Ljutomer; Sabina Vučak, učiteljica, Puconci; Vladimir Vujanović, referent OZSZ, Lendava; Franc Zajdel, inkasant, Elektro G. Radgona; Julka Zatec, gospodinja, G. Radgona; Stefan Zido, kmetovalec, Petrol; Terezeja Zunič, šef KU, Ljutomer.

šanja, na nekatera načelna stališča in gledanja, ki prihajajo sedaj po uveljavitvi novega gospodarskega sistema po vse hitrejši decentralizaciji samoupravljanja, po uveljavljanju načel delitve po delu vse bolj in bolj v ospredje. Predsed. Republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije je v svojem referatu opozoril na posamezna načelna stališča in vprašanja, ko je govoril o produktivnosti in realnem

Ob občnem zboru

standardu, dalje ko je razčlenjeval nekatere moralne vidike delitve po delu, potem ko je razpravljalo o problemu enakih pogojev za vse, dalje, ko je govoril o delavskem razredu in o solidarnosti delavcev in proizvajalcev. Tokrat se zaustavi samo pri prvem načelnem vprašanju, to je produktivnosti in realnem standardu.

Predsed. Republiškega sveta Zveze sindikatov tovariš Stanje Kavčič je ob razčlenjevanju tega načelnega vprašanja dejal, da se je treba strinjati s splošno priznanim načelom, da se realni standard proizvodnje dviga v odvisnosti od njihove produktivnosti oziroma od njihovega kvantuma dela. Zavedati se tudi moramo, da za ugotavljanje produktivnosti dela še nimamo izdelanih meril, dalje da jib bo treba izdelati, metodo za izračun produktivnosti dela bo treba mnogo bolj povezati z

163.951 prehodov v okviru maloobmejnega prometa

Statistični podatki kažejo, da je bilo do zdaj izdanih v našem okraju 9129 dovolilnic za prehod meje v okviru maloobmejnega prometa med našo državo in Avstrijo. Na avstrijski strani je bilo izdanih doslej 4045 dovolilnic, od tega največ na območju radkersburškega okraja, manj pa v ostalih dveh okrajih, ki mejita z našim na oni strani meje.

V minulem letu so zabeležili na obmejnih prehodih v našem okraju 89.345 prehodov naših državljanov v okviru

državljanov, skupno z dvolastniki in delovno silo pa 57.595. Avstrijskih državljanov je prišlo k nam preko obmejnega prehoda v G. Radgona 46.989, skupno z dvolastniki in delovno silo pa 52.177. Tudi te številke veljajo zgolj za maloobmejni promet. V Gederovcih je prišlo k nam 1.527 Avstrijcev oziroma skupno z dvolastniki in delovno silo pa 2.083. V lanskem letu je bilo na istem prehodu 13.126 prehodov naših državljanov oziroma skupno z dvolastniki 13.630,

Na carinarnici v Radgoni smo zvedeli

- DA SO NAŠI DRŽAVLJANI UVOZILI V LANSKEM LETU 290 AVTOMOBILOV, 192 MOTORNIH KOLES TER VEČJE ŠTEVILO OBRABLJENIH KMETIJSKIH STROJEV;
- DA JE PRESLO MEJO V OBEH SMEREH — TUDI S TURISTIČNIMI VIZAMI 363.000 LJUDI IN 18.000 MOTORNIH VOZIL;
- DA JE BIL V JANUARJU 1961 10.500 PREHOV, V DECEMBRU 30.000, NAJVEČ PA V AVGUSTU IN SICER 40.300 LJUDI. (Podatki se nanašajo tudi na emureški obmejni prehod.)

malega obmejnega prometa, k temu pa je treba dodati še 15.199 prehodov dvolastnikov in delovne sile — naših državljanov. Z avstrijske strani je bilo v letu 1961 52.685 prehodov v okviru malega obmejnega prometa, a tudi tukaj je treba dodati 6.722 prehodov avstrijskih dvolastnikov in delovne sile. Skupno število prehodov z obeh strani je znašalo lani v okviru maloobmejnega prometa 163.951.

Največ prehodov je bilo tudi lani preko obmejnega prehoda v G. Radgoni, kjer so zabeležili 53.580 prehodov naših

kaipak v okviru malega obmejnega prometa.

Vse te številke med drugim povedo, da se maloobmejni promet na našem območju med obema državama lepo razvija in da lahko pričakujemo v letošnjem letu porast, zlasti na obmejnem prehodu v G. Radgoni. Prav gotovo bo porastlo število prehodov z avstrijske strani, saj lahko kupujejo sedaj Avstrijci v turistične namene d'narje po zelo ugodnem obračunskem kursu. Za en šiling dobijo namreč 28,80 dinarjev, medtem ko naši državljanji dobivajo v Avstriji šilinge glede na to, kakšno je povpraševanje za dinarji.

NOBENA KONFERENCA ZKS BREZ TEMELJITIH PRIPRAV

ZAKLJUČNA BESEDA SEKRETARJA OK ZKS I. ROSA NA SEJI OKRAJNEGA KOMITEJA ZKS

— Nobena konferenca osnovne organizacije ZKS ne sme biti izvedena brez temeljite priprave — je v zaključni besedi na seji okrajnega komiteja ZKS poudaril sekretar OK ZKS Ivan Ros. — Da bodo osnovne organizacije izvedle temeljite priprave, nosijo odgovornost aktivni v občinskih komitejih. Studij materiala III. plenuma in enkratna akcija, ampak le uvod v dolgotrajno delo. Posamezni komunisti čutijo probleme — je nadaljeval — pa ne znajo zavzeti do njih pravih stališč. Toda vremena je zavzeti samo stališče; treba je problem pravilno rešiti. Osnovna oblika dela pa ostanejo še vedno aktivni preko katerih lahko najbolj usposabljammo komuniste za delo na določenih področjih. So aktivni, ki bi morali biti tako v okrajnem kot v občinskih merilih deležni večje skrbi. Mislim na tiste aktivne — je dejal tov. Ros — ki so poklicani, da formirajo politiko komune, politiko posameznega področja. Take aktivne, ki v komunah ne smejo manjkati, naj vodijo člani okrajnega oziroma občinskega komiteja. Pri tem pa je važno, da obravnavamo vprašanje funkcij v aktivnih in osnovnih organizacijah kompleksno, da dosežemo aktivnost slehernega komuniste.

Za tem je govoril o sprejemanju v Zvezo komunistov pri čemer je poudaril, da le v aktivnem družbenem delu lahko spoznavamo in preizkušamo vsakega posameznika in na osnovi tega dajemo predloge za sprejem. Glede uveljavljanja našega gospodarskega sistema, sistema

delitve dohodka, je nakazal potrebo po izdatnejšem in odzivnejšem delovanju komunistov. Toda to ne samo pri notranjih vprašanjih delitve dohodka v kolektivih, kjer je treba zagotoviti tako delitev ki bo krepila nadaljnji razvoj podjetja, marveč tudi v odnosu do komune, njenih nalog in potreb.

Opozoril je nadalje na dve skrajnosti pri obravnavanju vprašanj s področja šolstva. — Prva je ta — je dejal — da vlada mišljenja naj se upošteva za možnosti komune, ki daje toliko kolikor pač ima, druga skrajnost pa se odraža v težnji po povečanju osebnih prejemkov, ne glede na vrednost opravljenega dela. Družba je dolžna vzdrževati osnovno šolstvo. Sredstva, ki so za to potrebna moramo najti in dati. Ne smemo dopustiti, da nam prosvetni kader uhaja zaradi tega. — Presoditi pa je treba — je poudaril — v koliko je to realno, mislim sredstva, pravilno je treba oceniti delo in ne zhahtati iz tega kolike sredstev imajo na razpolago komune. Drugo skrajnost je treba odločno kritizirati in odpravljati. Tu vsekakor mora priti do izraza družbena aktivnost komuniste, kajti teksturi ne moremo neprizadete reševati.

Ob koncu je tov. Ros omenil še potrebo po razčiščevanju notranjih partijskih problemov pred letnimi konferencami osnovnih organizacij, enotnih stališč do predvidenega programa osnovne organizacije, ker le tako bo možno delati v naslednjem obdobju bolj sistematično.

Komunist mora biti najbolj delaven v socialistični skupnosti

(Nadaljevanje s 1. strani)
nizem; če si vstopil v Zvezo komunistov, Zveza s tabo razpolaga. V vsakem primeru je potreben razgovor in je treba nekatere tovariše morda razbremeniti določenih drugih funkcij, če pa ni rogojev za to, ne more biti diskusije o odklanjanju odgovornosti — je zaključil svojo uvodno besedo sekretar OK ZKS tovariš Ivan Ros.

Za tem je poročal o pripravi na letne konference tov. Drago Lugarič, ki je med dru-

gim poudaril kontinuirano delo in pomoč okrajnega in občinskih komitejev pri pripravi na letne konference. Izhajajo iz nalog, ki jih postavlja pred komuniste III. plenum, ta pomoč ne sme biti enkratna, marveč stalna oblika dela. Izvedba letošnjih letnih konferenc naj bi bila korak k intenzivnejšemu in poglobljenemu delu komunistov. V poročilu tov. Lugariča je bilo med drugim omenjeno, da se naši komunisti že od sedembra naprej seznanjajo z

zaključki III. plenuma. Zato bo potrebno pred letnimi konferencami še posebej analizirati delovanje osnovnih organizacij v smislu sklepov III. plenuma.

V razpravi so posamezni diskusanti na osnovi nekaterih konkretnih primerov součevali stanje v naših osnovnih organizacijah ZKS ter delo komunistov v zaključki III. plenuma OK ZKS.

STEFAN ANTALIC je navajal, da mora biti komunist prizadet ob vsakem protisocialističnem pojavu in nanj reagirati. RUDI RAPL je ugotavljal, da vsake organizacije ZKS boljši delajo kot v mestu. Kritiziral je lagodnost komunistov pri izvajanju določenih nalog in odklanjanju odgovornosti. KOLOMAN BALAZIČ je govoril o delovanju komunistov »navven«, se pravi v širšem smislu, v organizacijah. HENRIK KIBIČ pa je v svoji razpravi med drugim poudaril, da moramo bolj sistematično spremljati aktivnost ali neaktivnost vsakega komuniste in se ne zadovoljiti samo s tem, da je komunisti samo pasiven opazovalec v nekem organu. FRANJO SONAJA se je zavedal za čim hitrejša prenašanja določenega gradiva in smernice navzdol v osnovne organizacije, SIDA PODELEKOVA pa je v razpravi poudarila, da naj letne konference ZKS obravnavajo poleg aktualnih problemov ozvega okolja tudi odnose med pripravljanim letnim proizvodnim planom in družbenim planom občin, poseben poudarila pa bi morali dati tudi razpravam o novi ustavi.

V razpravi so udeleženi še: T. TRUDEN, MARIJA LEVARIČEVA, MARIJA VILDOVA, KRISTINA VERTOTOVA, B. VERDEV, S. TOMPA, E. KRAJNČEVIC in R. CACINOVIC.

Občni zbor Združenja šoferjev in avtomehaničkov

Koncem minulega leta je bil v Hotelu »Zvezda« v Murski Soboti občni zbor »Združenja šoferjev in avtomehaničkov« podružnice M. Sobotice.

Navzoči so na občnem zboru razpravljali o delu organizacije je ter o nalogah organizacije za leto 1962. Izvolili so tudi novi upravni odbor, ki šteje 13 članov in 3-clanski nadzorni odbor. Za novega predsednika »Združenja šoferjev in avtomehaničkov« podružnice M. Sobotice je bil izvoljen Ladislav Kuhar, zaposlen pri »Agroservisu« v Murski Soboti.

Konec januarja letos pa bo občni zbor Okrajnega odbora »Združenja šoferjev in avtomehaničkov« v M. Soboti.

—ml

BOGOJNCANI BODO SE GOSTOVALI

TVD Partizan v Bogojnici je pred kratkim našel pod vodstvom Pavle Perc Igor »Kovarstvo in ljubezen«. Uprizoritve je lepo uspešna. Najbolje je svojo vlogo podala Marija Zeč, pa tudi ostali so igrali dobro.

Za leto nameravajo gostovati še v nekaterih okolnih krajih, za sluzeni denar pa bodo porabili za nakup teovadne opreme.

BIVŠE SEZONKE SE DOBRO UVELJAVILE PRI PLETILNIH STROJIH — PREPIČLA OBRATNA SREDSTVA — KO BODO ZGRADILI NOVE PROSTORE, BODO LAHKO ZAPOSLILI 240 DELAVK

V lani se neurejeni beltinski združeni dvorani, ki so jo poprej uporabljali za mitinge, že od lanskega leta brnijo stroji Tovarne pletenin »Beltinka«. To obrtno podjetje je začelo s 7 zastavilnimi stroji, sedaj pa že imajo 38 sojobnih pletilnih strojev »Diamant«, ob katerih so se mlade in že izkušene delavke dobro znašle, saj sproti prodajo vse svoje izdelke.

Čeprav v podjetju niso pričeli z normalno proizvodnjo na novih strojih že takrat, kot so sprva predvidevali, so lani

ski proizvodni načrt po vrednosti znatno presegle. Vrednost proizvodnje je znašala še okrog 100 milijonov d.n. Letos namerava o zgraditi sanitarne in skladišče, prihodnje leto pa še en trakt, s čimer bodo omogočili zaposlitev 240 delavkam. Temu napredku ustrežno bo naraščala tudi proizvodnja, saj bodo predvidoma že letos izdelali za 220, v letu 1965 pa za 380 milijonov

din pletenin. Največ težav imajo pri navajanju volne in dodelavi izdelkov. To ozko grlo v proizvodnji bodo odpravili z nakupom novega stroja za navijanje.

Podjetje so že preimenovali v industrijsko, od česar si obetajo tudi manj težav pri nabavi volne in drugih surovin. Dosedaj je tovarna namreč težko prišla do surovin, ker ni bila članica Zvezne industrijske zbornice in tako tudi ni

bila upoštevana pri rednem kontingentiranju volne. Velike težave imajo tudi z obratnimi sredstvi, ki so odločno prepričani, saj se morajo sedaj povsem »obrniti« v dveh mesecih, če hočejo poslovati normalno. V času izven prodajne sezone pa je to težko doseči ob sicer ostri konkurenci na še ne dovolj raziskanem tržišču.

Prizadevanja kolektiva za strokovno usposabljanje delavk znotraj podjetja so že prinesla določene uspehe, vendar pa je potrebno še nekaj kvalificiranih pletilj in vodstvenih strokovnjakov, katere pa je težko dobiti predvsem zaradi pomanjkanja stanovanj.

Za potrošnike je vsekakor razveseljivo da so v »Beltinki« že začeli proizvajati vrsto novih pletilnih izdelkov — od moških puloverjev in jop do ženskih kompletov ki so jih že tudi dali na tržišče. Če pa se bodo odločili še za trikotaže in volnene komplete za dojenčke, bo predvidena vrednost proizvodnje v prihodnosti še narasla.

Tovarna pletenin »Beltinka« je nastala iz prizadevanj in potreb kolektiva in beltinske občine po ustvarjanju ustreznih pogojev za zaposlitev odvisne sezonske delovne sile doma, čeprav je v tem pogledu še vedno le skromen, pa vendar obetajoč začetek.

JELKOVANJE PO VSEM POMURJU

Priloge za jelkovanja so bila letos izredno lepo pripravljena in to ne samo v občinskih središčih, temveč v sleherni vasi v Pomurju.

Posebno so se letos pripravili na sprejem dedka Mraza v Lendavi in ostalih večjih krajih občine. Dedek Mraz je razdelil kolektivna darila na vseh šolah. Skupna vrednost daril je znašala 700 tisoč dinarjev. V Lendavi so za prihod dedka Mraza okrasili vse izložbe, na križišču pred občinskim ljudskim odborom so že 27. dec. zjutraj bile postavljene tri velike okrašene jelke. Uredili so tudi pravilni kotiček in prodajalno za otroke. V sklad za obdaritev so prispevala vsa podjetja, tako da so bili obdarjeni prav vsi otroci.

Ze 28. dec. jutraj se je ustavljal dedek Mraz na šoli v Genterovcih, nato na šoli v Kobilju, Dobrovniku, v Turnišču, v Polani, v Hotizi, v Gaberju, v Dolini in na zadnje v Petišovcih. Naslednjega dne pa je obdaril dedek Mraz 800 otrok prve lendavske osemletke in v dvorani Nafta, in 900 otrok druge osemletke. Dedek Mraz je obdaril tudi otroke v lendavskem vrtcu, predšolske otroke iz Dogaških gorc, Lendavskihoric in Trimli-
-nov.

Lep program so za sprejem dedka Mraza pripravili pionirji na soboški osemletki. Pravilni naselje na Trgu zmage je bilo letos izpopolnjeno z novimi zanimivimi stvarmi. Največje presenečenje je bil nedvomno televizski sprejemnik, na čigar ekranu so lahko otroci videli nekaj risanih filmov.

Na vseh šolah v soboški občini so pionirji pričakali dedka Mraza. V ta namen so pripravili tudi nekaj igrice, kot n. pr. igrice »Veliki planet«, katero so izvajali učenci prve osemletke v Murski Soboti. Poleg tega je obiskal dedek Mraz še predšolske in šolske otroke članov kolektivov soboških podjetij.

Tudi v Gornji Radgoni so letos za prihod dedka Mraza uredili pravilni vrt in sicer pred spomenikom padlih v NOB. v Radencih pa so zdravilišni park spremenili v pravilni vrt, kjer je bil prav tako kot v Gornji Radgoni, otroški sejum. Postavili so več paviljonov, ki so predstavljali domove Janka in Metke, Rdeče kapice, Sneguljčice itd. V paviljonih so po znižanih cenah prodajali razne otroške dobrrote.

Sprejem dedka Mraza so imeli tudi v Ljutomeru. Na Glavnem trgu so pripravili

pravilno mesto z veliko novoletno jelko in šestimi hišicami. Na sporedu pa so bile od 28. do 30. dec. igrice za otroke. Dalje je obiskal dedek Mraz tudi otroke v petrovškošalovski občini. Po šolah so bila razdeljena kolektivna darila. Obe zadržki v občini sta prispevali precej sredstev, da je bil obdarjen sleherni otrok. Dedek Mraz je obiskal tudi otroke v dvojezičnem vrtcu na Hodošu.

Podobno je bilo tudi v beltinski občini. Tudi tu je obiskal dedek Mraz šolske in predšolske otroke in jih razveselil z darili.

Ob zaključku Jugoslovanskih pionirskih iger v Pomurju

POMEMBEN PRISPEVEK

V naših domovih smo zamenjali koledarje. Poslovili smo se od 1961. leta. To leto je bilo tudi za Pomurje izredno pomembno, saj je bilo jubilejno: v skupnem mozalku veličastnih praznov 20-letnice ljudske revolucije, ki so razgibale domala vsak kraj v naši pokrajini, zavzemajo Jugoslovanske pionirske igre vsekakor častno mesto.

V okviru Jugoslovanskih pionirskih iger so bili vrhunec manifestat vnega razpoloženja naših mlad in državljani občinski in okrajni pionirski festivali. Na obč. pevskih festivalih je sodelovalo lani 5000 pionirjev. Marsikaj bi tudi ostalo v zaprašenih podstresjih, če ne bi prav pionirji z zbiranjem spomnov iz preteklosti rešili in tako obožatili naše muzejske zbirke. Pionirji so lani prispevali za šolske in občinske namenske razstave veliko število kakovostnih likovnih izdelkov. Sodelovali so tudi na republiški razstavi »Naš kraj včeraj in danes« in dobili vrsto lepih priznanj, med katerimi kaže vsekakor omeniti Stefana Filisarja s soboške II. Osemletke, ki je prejel za svoj motiv »Vešanje talcev v soboškem gradu« na tej razstavi celo zlato značko. Tako se je uvrstil med tri naj-

boljše pionirje-umetnike v Sloveniji. Tudi praznovanje 20-letnice ustanovitve Jugoslovanske ljudske armade je zelo razgibalo naše pionirje. V svojih spisih so ovekovečili vrsto pomembnih dogodkov iz narodno-osvobodilnega boja. Avtorji najboljših spisov so preli nagrade okrajnega Sve-ta za šolstvo. Omeniti kaže tudi prizadevanja posameznih pionirskih odredov pri urejanju lokalnega pionirskega tiska. Brez posebnih novinarskih izkušenj so pionirji lju-

tomerske osnovne šole »Ivana Cankarja«, soboške I. in radgonske osemletke izdali lično opremljene pionirske bilten, v katerih niso opisovali samo življenja na šoli, marveč so posegli tudi v dogajanje širše okolice in pomembne dogodke NOB iz svojih krajev. Na zaključni svečanosti pred dnevi so udeleženci lanskih pionirskih iger dobili tudi zasluzena priznanja. Okrajni odbor JPI je izročil nagrade najboljšim pionirskim odredom v Pomurju. Med drugimi so bili nagrajeni pionirski odredi osemletke »Ivana Cankarja« v Ljutomeru, prve osemletke v Murski Soboti, druge osnovne šole v Lendavi in osemletke v

Radgoni, Odrančih in Dolen-

cih. Lanski uspehi pomurskih pionirjev so vsekakor krepka spodbuda za še uspešnejše sodelovanje v letošnjih Jugoslovanskih pionirskih igrah, ki bodo potekale v znamenju povečane skrbi za zdravje naših mladih državljanov, za pospešeno telesno-vzgojno in športno delovanje pionirjev. Letošnje JPI so hkrati tudi ugodna priložnost, da ob ustreznih podpori naše družbene skupnosti pridobimo ob naših šolah, v vaseh in mestih vrsto novih športnih objektov. Lanska vna-ma pomurskih pionirjev nam je vsekakor prepričljivo jamstvo za pričakovani uspeh.

Jelkovanje v Kobilju

Tudi v Kobilju so lepo praznovali 22. decembra, Dan JLA. Na slavnostni akademiji, ki je bila na večer pred razpisom v dvorani zadrufnega doma, so razen šolske mladine in vaškega aktivna sodelovali tudi pripadniki JLA. Pripravili so več pesmi in recitacij, govoril pa je tovariš Ciglar. V tekmovalni šolske mladine za najboljšo recitacijo ob 22. decembru, je prejel učenec Hinko Berden. Naslednjega dne je 170 šolskih otrok z učitelji predstavniki organizacij obiskalo granicarje na bližnji ravli. Granicarje so ob tej priložnosti primerno obdarili. Ob odhodu pa so granicarji obdarovali tudi otroke.

in strelsko družino iz Dobrovnik. V vsaki ekipi je sodelovalo po pet strelcev. Za tem so šoli priredili še šolski turnir med domačini in vojaki.

Tudi dedek Mraz ni pozabil Kobilja. V četrtki dopoldne pred novim letom so ga pričakali in ga sprejeli v svojo sredino. Raven šolske mladine so ga sprejeli tudi ostali prebivalci vzdolž ceste ob okrašenih jelkah. Ob tej priložnosti je pionirski odred osnovne šole ki je v splošni pionirski akciji zasedel v občini prvo mesto, prejel od dedka Mraza novoletno darilo — magnetofon. Osrednji sprejem pa so dedku Mrazu priredili v dvorani, kjer se je odvil pester kulturni program, ki je trajal bilzu dve in pol uri.

Noč, ki je povezala dve leti

(Nadaljevanje 1. strani)

Ko so si vsprek stiskali roke, mi je bilkar težko, da sem bil ravno tto noč zrtcev poklica. Kakorad bi bil v njihovi koži. Inglej ga zlomka. Nisem bil dšti prkrašjan. Tudi name so lavallisi s stiskanjem rok inčestitkami. V kavarni so bil mže docela zasedene in ljuče so v živahnem razpoložju pričakali novo leto 1962. Godci so se kdaj pa kdaj prazgubili med mizami in igra posameznim družbam, nato se zopet strnili in zaigrali a ples. Zvoki godbe so počaspotihnilni, avtomobil pa je del naprej po asfaltu proti RADENCEM. Skoraj neverjetno, koliko avtomobilov je bil pred kavarno. Če bi to zledal recimo pred tremi leti, najbrž sklepal, da gre za kašen kongres.

gončani, Ljutomerčani, Lendavčani in celo Mariborčani. Zares pisana družčina in natakarice so se morale spretno vrteti okoli miz. Vzdušje v dvorani je bilo zares — novoletno!

Če prezrem nekatere kraje, sva se proti jutru znašla v BELTINCIH. Silvestrovsko ranjanje je doseglo vrhunec in nekateri so vmes urezali kakšno domačo vižo. Vrata so se tu in tam odprla od njih pa se je odlučila kakšna družba ter se ob kramljanju ali petju napotila proti domu. Enake prizore sva videla na Tišini, Rankovcih, kjer so se ljudje

ravnokar razhajali in drugod. Podobne prizore pa bi lahko videla tudi v Ljutomeru, Lendavi, Petrovcih, G. Radgoni, pri Gradu, Dobrovniku, Melincih, Krževcih pri Ljutomeru, Čepincih in še marsikje drugje. Skratka: ni bilo večjega kraja ali gostilne, kjer ne bi imeli silvestrovanja. Zares rekordno število pririditev in izredno velika udeležba.

Ob vseh teh prireditvah pa ne smemo pozabiti še na množico tistih, ki so pričakali novo leto kar doma v svojih ožjih družbah. Tudi ti so se lepo zabavali...

Janko Stolnik

Mraz, zameti, poplave, nesreče

V dneh okrog Novega leta so zabeležili po vsem svetu rekordno število elementarnih in drugih nesreč, ki so terjale velikansko gmočno škodo in na stotine človeških žrtev. Medtem, ko v Angliji gospodarita močan mraz in megla, so Francijo zajele v nekaterih predelih močne snežne padavine, ki onemogočajo promet. V tem času je na Iberijskem polotoku dokončalo silno deževje, v Kongu velikanske poplave, saj sega voda tudi po šest metrov visoko, v Svi-ci snežne padavine, kakršnih ne pomnijo, na Floridi pa je živo srebro padlo nekaj stopinj pod ničlo, kar je prava redkost.

V snežnih metežih ob vzhodni korejski obali je izginilo 25 ribiških čolnov s 105 ljudmi. Čeprav so jih hoteli rešiti, je bil trud zaman. Velike poplave imajo tudi na Portugalskem in v Španiji, v Avstriji pa se vrstijo snežni plazovi in močno ovirajo vse promet. V dneh okrog Novega leta pa so bile večje poplave s plazovi tudi na Goriškem in še nekaterih drugih predelih.

V noči od 7. na 8. januar sta trčila v najožjem delu Rokavskega preliva v bližini Dobra jugoslovanski parnik »Sabac« in britanska ladja »Dorington Court«. Do trčenja je prišlo v izredno gosti megli, ki je hkrati onemogočala hitro reševanje mornarjev s »Sabaca«. Trčenje je preživelo pet na-

ših mornarjev, sedemnajst jih je mrtvih, enajst pa jih pogrešajo. V minulih dneh se je pri Göteborgu v zahodni Svedski potopila 500-tonska nizozemska ladja »Santa Margerita«. Utonil je en mornar, dva pa pogrešajo, medtem, ko se je ostala posadka rešila. O hudi nesreči na morju poročajo tudi iz Bombaya, kjer se je nedaleč od pristanišča Mhapal potopila potniška ladja s 180 potniki. S hitrim posredovanjem so rešili kakih 40 potnikov.

Sedmega januarja okoli enajste ure so zaznamovali v Sarajevu, Mostarju, Capljini in še nekaterih drugih krajih močnejše potresne sunke. Človeških žrtev ni bilo, vendar je nastala znatnejša materialna škoda. Nekaj ur pred začetkom Novega leta je znova začel bruhati vulkan Etna. Iz žrela je dvakrat bruhnila žareča lava, vendar ni poškodovala naselij ob vzhodni ognjenika. Na Floridi pa so v soboto doživeli močan tornado, ki je podrl blizu 300 hiš, 65 ljudi je bilo ranjenih, dva mrtva, kakih 1.500 pa jih je ostalo brez strehe.

Kakor poročajo iz ZDA so imeli v dneh pred Novim letom izredno veliko nesreč. Pri teh je izgubilo življenja 361 ljudi.

V minulih dneh je prišlo v enem izmed rudnikov v Južni Rodéziji do eksplozije v jasku. Ta

je zahtevala življenja dvanajstih rudarjev.

V bližini nizozemskega mesta Haarlena pa je prišlo 8. januarja do hude železniške nesreče pri čemer je izgubilo življenja 84 potnikov. Do nesreče je prišlo zaradi trčenja dveh vlakov.

Razen tega pa se je v zadnjih dneh pripetilo še izredno veliko število drugih nesreč, ki pa so prav tako zahtevale številna človeška življenja in znatno materialno škodo.

DVE IZ ROPOČE

Dne 6. decembra, potem okrog 10. in 17. je v našem kraju nenadoma zmanjkala električni tok. Prvič so okvaro popravili in dvanajstih, pri zadnji okvari pa smiš morali čakati na tok okrog 30 ur. Takoj, ko smo sporočili na Cankovo, kjer ima DES svoj rajon, da nimamo toka, smo dobili odgovor, da pač ni dovolj časa za taka popravila.

V našem kraju še nimamo dolgo električne napeljave, zato se čutimo toliko bolj prizadete, če tok tako nenadoma in tako pogosto zmanjka in da moramo tako dolgo čakati na popravilo.

Vaščani Ropoče se zadnje čase tudi sprašujemo, zakaj je že več kot 4 mesece pripravljen ves gradbeni material za gradnjo gasilskega doma, nihče pa ni pričel zidati. Za izdelavo opeke in pripravo lesa so dali vaščani več tisoč prostovoljnih ur dela. Kupljen je tudi voz za prevoz brizgalne voda tudi ta voz stoji na nekem dvorišču v snegu in blatu že okrog 50 dni. Gasilska orodjarna II je že 6 mesecev prazna, brizgalna pa je shranjena v vlažni kleti. Po drugi strani pa smo vaščani, da gasilci stalno prosijo pomoč in podporo po vasi.

Zato želimo vaščani Ropoče več reda pri naših gasilcih.

A. M., Ropoča

BERITE IN ŠIRITE Pomurski vestnik

GAGARIN — NA PRVEM MESTU

dvoja na predsedniški položaj v ZDA in njegov sestanek s Kruščevom.

STRAH PRED A-BOMBO

Na JAPONSKEM se je večina anketirancev zavzela za Gagarinovo zgodovinsko delo — polet v vesolje. Ker gre za ljudstvo, ki je prvo v zgodovini do letelo ekspanzijo prvih dveh atomskih bomb

Kateri dogodek v preteklem letu je najbolj razvnel duhove? Ankete, ki so jih časniki izvedli v raznih državah, kažejo različno podobo. V enem pa se vsi prav gotovo strinjajo: da pomeni polet prvega človeka v vesolje zgodovinski dogodek in da mednarodna napetost kakor Domoklejev meč pritiska na človeštvo.

na lastnih plečih, so na drugo mesto postavili eksplozijo sovjetske 50-megatonske bombe. Nato sledijo Hamarskjöldova smrt in kongoška kriza ter prihod K. Ane-dyja.

V JUŽNI AMERIKI prevladuje mnenje, da je najvažnejši dogo-

govoriti na vprašanje: »Kateri je največji dogodek, v katerem ste sami sodelovali? Na anketo sta odgovorila tudi Gagarin in Titov, vendar nista sploh omenila svoje-ga poleta v vesolje: Za oba je bil največji dogodek sodelovanje na 22. Kongresu KP Sovjetske zveze.

Če podrobneje razčlenimo odgovore na ankete, nas nemalo čudi, da so izpraševalci — hoteli ali nehoti — izpustili koplico izredno pomembnih mednarodnih dogodkov, med drugim razglasitve neodvisnosti številnih afriških dežel. Nihče ni omenil zverinskega uboja premiera Lumumbe. Tudi beograjske konference se v anketi ni nihče spomnil, čeprav po svojih zaključkih in pobudah predstavljajo značilno spremembo v razvoju sodobnega sveta.

In prav te pomanjkljivosti dokazujejo, da je ponekod pri vprašanih šlo bolj za anketo — zaradi ankete, brez dejanske, poglobljene razčlebe dejanskih dogodkov in njihove vpliva na razvoj mednarodnih odnosov v bližnji prihodnosti.

VEČJO ZAVZETOST ZA LOKALNE AKCIJE!

JOZE BERTALANIC, član OK LMS Murska Sobota, nam je na vprašanje, kako se je pomurska mladina doslej uveljavljala v delovnih akcijah, odgovoril: »V zadnjih štiri letih je na zveznih delovnih akcijah sodelovalo okrog 1600 mladincev in mladink iz Pomurja. Uspeh PMDB ni očitni samo v številu udeležencev in prejetih priznanjih, marveč so se bolj v njihovi vzgojni in izobraževalni uspehi. V delovnih akcijah smo pridobili celo vrsto novih mladinskih aktivistov in splotno pozivev njihovo delovanje

na terenu. Okrog 15 odst. brigadirjev je absolviralo različne amaterske strokovne tečaje. Dosledaj se nismo imeli v Pomurju organiziranih lokalnih mladinskih delovnih akcij. Vzrok je predvsem v pomanjkanju finančnih sredstev za določene objekte, ki se v večji meri pa premajhna zavzetost pri tojnih činiteljev za dodeljevanje potrebnih sredstev za take objekte. V mladini smo premo gledali svojega najboljšega pomočnika in smo jo preveč pučali ob strani. V prihodnosti naj bi se družbeno-politični činitelji in ljudski odbori bolj zavzemali za uresničevanje lokalnih delovnih akcij in tudi v svoje perspektivno gospodarske načrte.

Obsejnih delovnih akcij pa je bilo v Pomurju več, predvsem pri gradnji vsakih kulturnih domov, sportskih objektov, solskih postelj itd. Te akcije so organizirali posamezni aktivisti LMS, v večini primerov pa so bile pomanjkljivo izpeljane, ker so bile prizadevanja mladine posameznih krajev deloma premajhna pomoč občinskih mladinskih vodstev in krajevnih činiteljev.

Menim, da občasne delovne akcije še najbolj ustrezajo na imen gospodarski močnost. Velika prednost teh akcij je tudi v tem, da lahko sodeluje večje število mladih, razen tega pa je mladina tudi sama zainteresirana za gradnjo določenih objektov. Zato bo treba v prihodnosti resneje in bolj organizirano začenjati take akcije. Vloga občinskih komitejev LMS pri organiziranju teh akcij se bo morala spremeniti; nastopiti bodo morali kot soorganizatorji akcij, ne pa da vsi skrb prepuščajo samo

aktivom. Ker so take akcije tudi splošno-družbenega pomena, bo treba zanje zainteresirati tudi zbere volivcev. In končno: formiranje posebnih odborov za prostovoljno delo, ki bi predstavljali predstavniki vseh družbenih činiteljev v naših komunah, naj bi prispevalo k temu, da bi se letos prišlo do organiziranih delovnih akcij v vsaki naši komuni«.

DOSELEDNEJE IZOBRAZEVANJE MLADIH UPRAVLJALCEV

Predsednik OBK LMS M. Sobota JOZE TRZLAN nam je na vprašanje, kako se uveljavlja mladina v organih družbenega in delavskega upravljanja, odgovoril: »Na tem področju se mladina ponekod že dobro uveljavlja, čeprav kažejo podatki, da v delavski svetih in upravnih odborih nekaterih podjetij še splotni mladih upravljalcev. O novni pomanjkljivosti v delu med delavsko mladino je v tem, da smo se p. emalo odlo no lotevali iz brazevalnih oblik, s pomočjo katerih bi laže približali to mladino novemu narajevanju, gospodarjenju v ekonomskih enotah, problemom v posameznih oddelkih itd. Tako oblika izobraževalnega dela so Klubi mladih proizvajalcev v podjetjih. V sami M. Soboti sta za sedaj še samo dva kluba, v programu pa imamo, da bi klube mladih proizvajalcev ustanovili v vsod, kjer so za to u. t. eznj pogoj — seveda s pomočjo družbenih organizacij in organov upravljanja v pod-

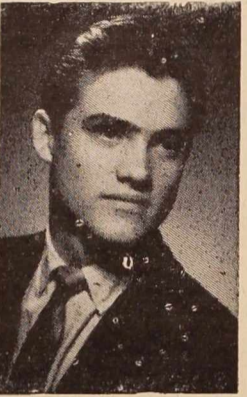

jetju. V klubu mladih proizvajalcev kot izobraževalni obliki delovanja LM se naj laže in tehnično usposablja, pripravljajo se na uveljavljanje v upravljanju, kar pomeni, da bodo mladi prodajalci in na samem sestruju kluba dobila proučeno gradivo, o katerem bodo lahko tem organom posredovali tudi svoje predloge in pripombe. V tovarni perla in konfekcije »Mura«, kjer še imamo tak klub, sodeluje v organih upravljanja okrog 20 odst. mladih proizvajalcev, s čemer pa še nismo povsem za-

dovoljni, še manj pa bi morali biti zadovoljni drugod, kjer je sodelovanje mladine v upravljanju že kar resen problem. Naša praksa kaže, da brez stalnega izobraževanja ne more biti družbeno poglobljene upravljanja«.

ZACINIMO ZE NA OSEMLETIKAH!

GEZA BABIC, učitelj od Grada, sicer aktiven član občinskega in okrajnega mladinskega vodstva je bil v razgovoru zelo živahen, ko nam je pojasnjeval nekatere svoje poglede na vzgojo mladine v naših osemletnih šolah. Med drugim je dejal:

»Sprejem mladih iz plinarske v mladinsko organizacijo je že sam po sebi izredno pozitiven korak k oblikovanju njihove zavesti, čeprav so mi nekatere pedagogične stvari celo nasprotne. Še kakšen dosežek je sprejem v LMS za šolsko mladino, seveda če je dobro pripravljen! Tu je v marsičem dosežen tudi vzgojni vpliv na plinirje, saj vidijo ti v mladinci svoje vzornike. Pri tem je seveda važno, da postane mladinska organizacija na osemletki resnična vzgojna organizacija, ki bo posredovala mladini dovolj možnosti za samostojno vzgojno oblikovanje, to naj bo prva šola za poznejše upravljanje. Tako vloga mladinske organizacije na osemletki je pogojena tudi z našim reformiranim šolstvom. Seveda je ob tem tudi pomembna vloga učitelja na eni in krajevne organizacije LMS na drugi strani, saj sta oba činitelja po svoje zelo blizu mladini na šoli in ju zato ne moremo izključiti iz vzgojnega procesa v mladinski organizaciji. Seveda na je treba k tej mladini, ki še ni dorasla, tudi določeno usposabljanje, vendar pa so lahko učitelji in učenci na osemletki kljub kritičnosti imela slabega namena. V bodoče bomo vselej morali delovanje mladinskih organizacij na osemletnih vzgojno obliko, ki bodo še dostopnejše in vzgojno učinkovitejše za včlanjeno mladino«.

NA SREDNJIH SOLAH ZA VEČJO IDEJNOST

Idejno-vzgojno delo v ljudski mladini Slovenije je bila glavna tema našega razgovora s KAZIMIROM RAPOŠO, članom OK LMS Murska Sobota. Tov. Kazimir nam je med drugim dejal: »Letos smo se na tem področju vidokaj v širino. Prizadevamo si zlasti, da bi bile oblike idejno-vzgojnega dela med mladino čim bolj pestre, saj to narekujejo tudi različni interesi mladine (n. pr. podjetje — šola — vas). Po podjetjih so zlasti prikladna oblika tega dela proizvodne konference, ki pa so pri nas še kar redke. Onesli bi se tudi marksistični krožki in krožki OZN. Na srednjih solah aktivno delujejo krožki OZN, debatni krožki in mladinske politične šole na področju pa so zlasti množično obiskane šole za življenje v Murski Soboti in Belčinskih študijskih krožkih. Zmotno je mišljenje, da mladina ni zainteresirana za idejno-po-

litično izobraževanje, slabo je bilo le to, da je nismo znali vedno pritegniti k temu delu. V prihodnosti bo potrebno že uveljavljene oblike tega dela še izpopolnjevati in jih napraviti še bolj privlačne (n. pr. s prevažanjem ozkočačnih filmov, diaskopi itd.).

Na srednjih solah in tudi v zadnjih razredih osemletk bo potrebno posvetiti znatno večjo pozornost idejnosti pouka, ki je sedaj še na nizkem nivoju. Posamezni predavatelji uveljavljajo v orakli le ozko svoje predmete, premalo pa je njihovo delo povezano z družbeno vsebino. Družbene vede bi bilo potrebno uveljaviti kot poseben predmet na teh solah, zlasti še na učiteljsku, kjer je še precej dljakov, ki idejno niso dovolj razgledani, pa je seveda vprašanje, kako se bodo lahko pozneje kot prosvetni delavci uveljavljali med mladino z različnimi svetovno-nazorskimi pogledi«.

V POMURJU NAJVEČ MOTORNIH VOZIL V SOBOŠKI IN RADGONSKI OBČINI — DOMALA VSAK DRUGI PREBIVALEC IMA KOLO — ČE Z 12 TISOČ MOTORNIH VOZIL IZ INOZEMSTVA JE LETNO NA POMURSKIH CESTAH.

»Mrzlica« za motornimi vozili, zlasti on mi, ki imajo tudi streho nad glavo, je zajela tudi že Pomurje. O tem nas prebrčalo celo skromni podatki. Še celo več: dosežena stopnja motorizacije postaja tudi že pri nas vse bolj barometer življenjskega standarda, če seveda odštejemo one, ki nimajo posebnega naziranjja do čudeške sodobnega čišča ali pa se morajo zadovoljiti s skromnejšimi prevoznimi sredstvi. In vendar ti slednji še zdaleč prevladujejo! Kot nam kaže statistika ob prehodu v novo leto, je v Pomurju 723 motornih koles, 674 osebnih avtomobilov, 3 avtobusi, 37 specialnih vozil, 169 tovornjakov 231 priklole 267 traktorjev itd. To so pač vozila ki so po naših zakonskih predpisih poverjena obvezni registraciji. Morda še bolj zanimiv pa je podatek, da naštevamo v Pomurju že kar 5250 mopedov, kar je za naše razmere vsekakor veliko. Z navadnimi kolesi pa smo takorekoč že preobloženi, saj jih imamo okrog 60.000, kar pomeni, da odpade navadno kolo na že domala vsakega drugega prebivalca. Promet na naših cestah je v zadnjem letu narastel tudi zaradi naprednega turizma. Po teh podatkih je bilo lani na pomurskih cestah že okrog 12.000 tranzitnih vozil iz inozemstva in 8000 vozil iz drugih jugoslovanskih okrajev.

Staro se torej umika novemu, čeprav včasih še kaj trdožvo, pa vendar: časi, ko so na naših cestah prevladovala vprezna vozila s konji ali govejo živino, je dokaj daleč za nami. 22.000 vprežnih vozil je za našo kmetijsko pokrajino že kar skromna številka, če jo upoštevamo kot merilo za gibanje na prometnih cestah. Zato pa je bolj živo prizadevanje naših prebivalcev, da bi si pridobili pravico do upravljanja sodobnejših prometnih sredstev. V Pomurju imamo sedaj 786 poklcnih in 1311 amaterskih šoferjev. Seveda tudi pri šoferskih izkušnjah ne gre vse gladko od rok. V lanskem letu se je prijavilo za opravljanje šoferskih izpitov 780 interesentov; od teh je

opravilo izpite 471, ostalih 309 pa bo moralo poskusiti srečo ob novi priložnosti. Torej si velja zapomniti: ni kar tako postati šofer!

Najbolj motorizirana v Pomurju je vsekakor soboška občina, čeprav ji sledi tudi radgonska. V soboški občini so našli letos 885 motornih vozil, ki jih je potrebno obvezno registrirati, pričakujejo pa, da je bil ob poslednjem obisku tudi dedek Mraz zelo dazeljiv in da se bo zategadelj število registriranih motornih vozil že v bližnji bodočnosti znatno povečalo. -sk

VELIK USPEH OTROŠKEGA SEJMA

Letos so tudi v Radencih poskrbeli za svečan sprejem dedka Mraza. V zdraviliškem parku, ki je bil spremenjen v praviljni vrt, je bil otroški sejem. V njem so bili postavljeni paviljoni, ki so predstavljali domove Janka in Metke, Rdeče kapice, Snegulčice in Trnuljice. V paviljonih so za mal denar prodajali razne otroške dobrate. Privlačen je bil tudi globus z raketo, v katerem so prodajali otroške igrače. Tudi strelšče je bilo vedno zasedeno. Poskrbljeno pa je bilo tudi za okrepilo odraslih. V praviljnem vrtu

je bilo zlasti m'kavno v mraku, ko je zažarelo 1200 barvnih lučk. Dedek Mraz, ki je imel stalno službo vse od 23. do 31. decembra, je v teh dneh sprejel v svojem praviljnem domu več tisoč otrok iz domačih in sosednjih šol. Prščno pljokvanje za otroke so imeli v sosednjem naselju Hrastju-Moti. Dedek Mraz je obdaril v Gasilskem domu po kratkem kulturnem sporedu 200 šolskih in predšolskih otrok. Priraditev je organizirala in izvedla sekretarka mladinskega aktiva Slavica Čukova.

Lani v radgonski trgovini „Pogon“

Edina trgovina v Gor. Radgoni, v kateri prodajajo televizorje, radioaparate, mopede, hladilnike, pralne stroje, električni material in material za kolesa, je trgovina »Pogon«. Čeprav v tej trgovini strežeta samo dva trgovca, na večkrat pa le eden, je bila vrednost prodanega blaga v letu 1961 zelo visoka, saj je dosegla 43 milijonov dinarjev. Med drugimi so v tej trgovini prodali 15 televizorjev in 120 različnih vrst radijskih sprejemnikov s cenami od 16.000 do 70.000 din. Gospodinja s

tu lani kuje 23 hladilnikov 12 pralnih strojev, 18 šivalnih strojev in 8 električnih štedilnikov. V radgonski trgovini »Pogon« so prodali tudi 60 eno in dvosedeznih Tomosovih mopedov, 185 žensk in moških koles in tovorni avto nosilnosti 4,5 ton namke »Csepel«, 3 magnetofone, en episkop in več tisoč merov najrazličnejših vrst kalov za električno instalacijo, vrsto tehničnih predmetov, električnega materiala in nadmestnih delov za kolesa. -rj-

MALA KRONIKA

Z AVTOMOBILOM PODRL PEŠCA

Pred nekaj dnevi je prišlo v Zagajskem vrtu do težje prometne nesreče. Traktorist Albin Kapun iz Crnce, ki je vlekel snežni plug iz Benedikta proti Gornji Radgoni, se je srečeval s pešcem Alojzom Snuderlom iz Sp. Ščavnice. V tem času je iz nasprotne smeri privozil s precejšnjo hitrostjo z osebnim avtomobilom nemški državljan Karel Kvečer ter podrl pešca, ki je dobil težje telesne poškodbe. Prepeljan je bil v soboško bolnišnico.

TRČILA STA TOVORNJAK IN OSEBNI AVTOMOBIL

Na ovinku v Hrastju-Moti sta 30. dec. trčila tovorni avtomobil, katerega je upravljal Dražan Raguš iz Zagreba in osebni avtomobil, katerega je upravljal Alojz Panhart iz Kriševca. Na tovarnjaku je nastalo za okrog 2 tisoč dinarjev na osebni avtomobilu pa okrog 70 tisoč dinarjev materialne škode.

PROMETNA NESREČA NA ISTI CESTI

Na isti cesti se je 30. dec. v popoldanskih urah zaradi nepravilne vožnje zaletel voznik osebnega avtomobila Mirko Skuhala iz Križevca v tovorni avtomobil, katerega je vozil Ivan Hajdinjak iz Boračevca. Na tovarnjaku je nastalo za okrog 8 tisoč dinarjev, na osebni

Z AVTOMOBILOM ZAVOZIL V OBCESTNI JAREK

I. A. iz Murske Sobotje je z lastnim avtomobilom zavozil na ovinku v vasi Polana v občestni jarek.

TRČILA DVA OSEBNA AVTOMOBILA

Dne 28. dec. sta trčila v Stročji vasi osebni avtomobil, katerega je vozil J. B. iz Cvena in osebni avtomobil, katerega je vozil S. T. Slednjega je zaradi poledene ceste zaneslo na levo stran cestišča, tako da se je s prednjim delom avtomobila zaletel v nasproti prihajajoči osebni avtomobil. Škoda na obeh vozilih je bila ocenjena na okrog 150 tisoč dinarjev.

ROJSTVA:

Rodile so: Marija Lörinc iz Pince-marofa — deklco, Katarina Čor iz Otovce — deklco, Tonka Pisanec iz Korovce — deklco, Karolina Sinko iz Domajince — dečka, Ana Paučič iz Lendave — dečka, Marija Sobocan iz Lipovce dvojčka — deklco in dečka, Marija Zver iz Lipe — dečka, Vera Horvat iz Martanez — deklco, Ema Lončar iz Crnelavec — deklco, Antonija Belak iz Kapelskega vrha — deklco, Vera Seruga iz Lutomerca — deklco, Leonoldina Poredoš iz Plitvičkega vrha — dečka, Anica Perš iz Kranja — dečka, Irena Gospod iz Sela —

deklico, Hele Pasinček iz Gorice — dečka, Marija Martinec iz Kroga — dečko, Marda Farkaš iz Radence — dečka, O'ga Kuzma iz Borečec — deklco, Marija Heric iz Jal'ova pri Čakovcu — deklco, Iren Cipot iz Brezovec — dečka, Anja Simon iz Nead-novec — dečko, Irena Kerčmar iz Domajincev — deklco, Alojzija Čmeč iz Koja — dečka, Angela Vlai iz Rašana — dečka, Jolanda Zver Rakičana — deklco, Katarina Šturban iz Antibe — deklco, Hil' Klemenčič iz Nasove — dečka, Marija Kardoš iz Murske Sote — deklco, Marija Juteršič — Vdoner — dečka, Helena Hont iz Pertoce — deklco, Julija Vovrin iz Radenskega vrha — dečka.

POROKE

Poročili so: Franc Lukač, ml. zarski pomnik iz Bakovec in Marija Stria, delavka iz Boračevca; Jože ozar, študent iz Boračevca in An' Reček, bolničarka iz Murske Sote; Emilijan An'lovac, delavci iz Bakovec in Marija Bakandelavka iz Bakovec; Stefan Amoš, invalidski upokojenec iz Murske Sobotje in Ana Gomboc, biška strežnica iz M. Sobotje; Min' Nemec, pekar iz Veščice in arja Gombosi, kmetovalka iz Ščince; Peter Juteršnik, učitelj Murske Sobotje in Dragica Nelvicer, učiteljica iz Murske Sote; Jožef Horvat, delavec iz Crnavca in Emilija Horvat, delavci iz Crnelavec.

Velike koristi lovnega turizma

Pri komislji za lovni turizem pri Lovski zvezi Pomurja smo izvedeli, da je lovilo v na en okraj v lovskem letu 1961-62 115 skupin inozemskih gostov, ki so za beležili 454 lovnih dni in u lenile skupno 3129 srnjaci, zajcev, fazanov, jerebic in ostalega. Število uplenjene divjadi na enega inozemskega gosta v enem dnevu znaša povprečno 6,71. Skupno so plačali inozemski gostje dnevne in odredne takse 2.591.700 deviznih dinarjev. Pripomniti velja, da je to relativno devizni priliv in da ima tudi spričo tega našo gospodarstvo velike koristi. Dnevna ta sa, ki jo mora plačati vsak inozemski gost-lovec, znaša 5 dolarjev, ostane pa v blagajni lovske družine, kjer gost lovi. Pri odstrelni taksi so udeleženi s 70 odst. lovska družina, s 20 odst. Lovska zveza Pomurja in z 10 odst. Lovska zveza Slovenije. K temu treba pripolniti še to, da dobijo lovske družine za vsak dolar, vplačan v okviru dnevne takse, 758 dinarjev. misija je ne le skupnina, marveč

Zal danes še niso znani podatki, kolika so imeli inozemski gostje-lovci v Pomurju v lov kem letu 1961-62 doživeli in koliko so značali ostali njihovi izdatki za gostinske usluge, kar pa v eakor ni majhna vsota. Ne glede na velike izdatke, ki so jih imeli inozemski gostje-lovci pri lovu, so v veliki večini o nesli iz Pomurja lege višje. Zlasti jim je bila všeč gostoljubnost naših ljudi, za katero pravijo, da ji ni primere nikje drugje, n prav tako bogastvo lovstva. Zato pa se tudi pripombe na račun inozemskih gostov in lovnega turizma. Namisija se lovni turizem pri Lovski zvezi Pomurja soči glede na pripombe, »češ da Italijani streljajo vse, kar jim pride pod cev« in podobno, zlasti pa to, da so naše lovske družine, da so naše posamezne lovske družine, ki imajo ovaniti lovske divjadi in izvrstni lovske pravilnega lova, in v k'liko so se pripombe splošno opravane. K'liko dnevene takse, 758 dinarjev, misija je ne le skupnina, marveč

tudi posameznim gostom vedno in ob vsaki priložnosti tolmačila, katero vrsto divjadi je dovoljeno streljati in kaj je po naši predpisi prepovedano. Predlagala pa je tudi, da se za v prihodnje pripravi v italijanskem in morda še v katerem drugem jeziku posebno navodilo za inozemske goste-lovce, ki bo vsebovalo vse gradivo, nanašajoče se na lovni turizem in pravilno izvajanje lova. Kar zadeva pripombe s področja gostinstva, pa je tudi omenje na komisija menja, da se bo moralo gostinstvo na lovni turizem v prihodnje bolj pripraviti. Če bo naše gostinstvo dobro pripravljeno, bo prinalo lovni turizem našemu gospodarstvu še večje koristi kot doslej. Pri pripavanju pa je treba upo tehtati tudi malekonoški, kot so spminčki, nabava znamk za razglednice (tudi v času, ko so po to in trafike zaprte) in vse ostale drobne stvari, ki so turistom potrebne, ko pridejo v tuje kraje. -bš-

Po uspešnem lovu...

MLADOST V MOČVIRJU

Odlomek iz romana „Mladost v močvirju“ ki bo izšel v knjižni zbirki

(Nadaljevanje)

Otroci prihajajo nezadržno v to revno zavrnjeno močvirje, leto za letom, ko sonce, mesec in zvezde na nebo, ko pomlad z vodami v močvirje. Očetje in matere so le redko skupaj, še v dolgih zimskih nočeh ne preveč.

Eh, te dolge zimske noči — — Ne pomladni sanjavi večeri. Takrat naši očetje odhaja o za celo poletje. Vračajo se jeseni, željni ljubezni. Najbrž so tudi matere željne borne poljanske zamočvirjene ljubezni, življenja nasploh, nečesa, brez česar je to brezceljno nepomembno življenje še manj vredno.

Ni jim bilo prebranjeno, materam, da nas rodijo. Država s svojimi žandarji nam jim ni prepovedala. Celó, je nekdo dejal, da nas potrebuje, kadar bo treba braniti državo in kralja. Za druge stvari nas očitno ni potrebovala vsaj n' hče ni dejal za nas, da bomo kdaj potrebni tud' drugod.

Tudi župnik ni materam branil, da nas rodi o. Celó je našim staršem zabičeval, pri spovedi in s prižnice, da je dovoljena zgolj taka ljubezen, ki se iz nje rodimo

Pomurske založbe 1962

v Poljani. Kakor bom utegnil, moram pogledati k njim.

In res se je kmalu spet napotil v poljansko močvirje, tja k potoku Črncu, v kraje med Muro in Ledavo, pa se je pogovoril z našimi reveži.

— Kako je, M'hál? —
»Kaj bi le,« so zastokali reveži. »Živeti je treba — —«

— Živet', je pri-trd'l stvarnik. — A kaj je narobe z otroki? Jim ni všeč v močvirju? Slab' zrak? Iz Poljane mi prihajajo pred tron same nedolžne, micene dušice, kmalu mi bodo prenapolnile nebesa.

Navda al ga je že namreč sum, da bi se mu poljanske reveži znali na ta način upreti — da se namreč uprajo življenju, raje umirajo, zanalasč'...

Naš oče pa so odvrnili, (ali pa kak drug poljanski revež):

»Z Manko delava — jaz celo poletje, od pomladi do pozne jeseni na marofih, pozimi v gozdu. Manka je zdaj pri gozdar-

piškurji, karasi, ruce, androge, lini, krapl, ostr' ži, kleni, pesački in celo slinavci, pa še ščuke so bile vmes, glavatice, še podusti so zabredle navzgor.

Ko sta gledala r'be, kako plavajo proti toku, je gospod bog dejal:

— Vse velike naj bodo za grofa, plebanuša, notarja, logarja, učitelja, pa tudi za Žida, če jih bo hotel jesti. Male pa naj bodo za vaše revne otroke, Mihal, da bodo imeli kaj jesti. — Gospod bog se je spet žalostno nasmehnil kakor vedno, kadar je govoril o revežih, in o svojem usmlenju do njih in o svoji nemoči proti gospodi. — Zlasti piškurjin karasi so za revno mizo kar dobri, m'slim. — In še je dodal: — Ob jark'h je dovolj jelšja, hrast'čev, brestov, maklenov, vrb, pa še drugega drevj'čja. Priletiš o naj srake, vrane, golobje, pa še druge ptice, naj gnezdi jo po drevju, vaši revni otroci pa naj pobirajo mladiče, in jih, ko bodo sam' doma cvre o. Le ptic pevk naj se mi nihče ne dotakne, ker razširjajo na svetu mojo slavo, mene pa vedrijo. — No kaj pravš, M'hál? (Lahko da je tako rekel kakšnemu Martinu, ali kateremu drugemu revežu, in lahko da mu je naslednje odgovoril kak Števan, Ivan, ker revščina govori povsod po svetu v istem jeziku, kakor v svojem, enakem povsod po svetu govori bogatija):

»Lepo si preskrbel za naše revne otroke, gospod naš stvarnik. Le nekaj bi še rad vedel. Zastran rib si namreč rekel, da bodo vse velike za grofa, plebanuša, notarja, učitelja in Žida, če jih nekrščanski človek sploh je. Zda' pa — ali bodo te r'be zanje zastoj? Ker povem ti, smrkavci, ki jih imam, in kolikor mi jih bo Manka še rodila, ali velikih rib ne bodo hoteli loviti ali pa jih ne nesti, kam r nam zapoveduješ. Če bi pa kak zeksar, vsaj groš — — no, razumi me, fantini bi že ušli marsikatero veliko. Otok misli po svoje, ne pa, kakor to hoče o starši ali ra kakor hočeš ti, bog. — Bojim pa se, da se tudi zastran golobov n' sva razumela. Srak, vran kavk pa tudi vrabcev — ne, teza ne grof ne plebanuš ne učitelj ne žid ne bodo jedli. Če bi pa ti golobe zase terjali, se bojim, da smrkavci ne bodo hoteli plezati na drevje, da bi jih pobirali zanje. Povem ti, ne b' hotel celo življenje poslušati očitke zastran nek'h golobov.«

— Praviš, da so golobje dobri, dobri tudi za samega grofa?

»Da povem po resnici, boljši od vsega drugega če so mladi.«

— Kaj hočemo, je zavzd hnil bog. — Ko sem že rekel, ne bom oprakek Golobje — no, kdor si jih bo pač priskrbel, njegovi naj bodo: če jih hoče grof, naj si jih ujame: po mlade naj spleza na hrastič ali brest, ali k'er že gnezdi jo. S'are pa naj si ustrelji. In tako bodi nasploh: d'vačina gospod — zajci, jerebice, fazani, sloke, jeleni, srnjad, d'vje svinje. Ostalo pa, drabir — kot sva rekla naj pobirajo otroci.

O mnogih stvarih sta odločila, ka' o in ka' o nekaterih pa ne rekla ni o ba'e'e ker se jih n' sta spomnila, pa so ostale nerešene do današnjega dne. Ker je bog slej čedalje redkeje začel zahajati med nas, ga n' smo hoteli motiti s temi neumestni ali vsaj nepomembnimi stvarmi, plebanušu in kaplaroma pa jih tudi nismo hoteli omerjati. Vedeli smo, da bi ti odločili v prid gospod' tudi tam kjer bi se bog odločil za nas reveže, ali pa bi vsaj dolgo premišljal kako naj napravi, da bo pravično. Še slabše bi našel pri žandarjih ki so bili brez pomisleka na strani o s'oda ker je v redu ker si jih ta plačuje, da jih varujejo pred nami reveži, in pred razbojniki.

Ostale so stvari nerešene: brez prigrave se jih nismo upili zavreči v celoti pa spet ne priznati za greh.

In tako se nam obljublja lenša veseljša pomlad, za nas otroke Priletele bodo ptice na drevje po močvirju si začle spletati gnezda, že bodo v gnezd'h jajč'ca, že bodo zač'vali ali zakrakali mladiči že bo naš Lojz splezal na drevo, letos morda že tudi jaz, čeprav visoko in vitko saj plezati, hvala bogu že znam, že bo kateri na u posejal po mladičih, si jih ogledoval zakl'eval dol:

»Klav' so še — —«
»Kar dol jih zmeči. Bo prišel Kelenc, ali kdor že, bo ravno gledal, če so kilavi. Naš oče pa jih bodo vesel.«

Ampak takrat sem jaz še ležal v korčicu. Kazno pa je bilo, da se bo življenje poljanskih otrok v prihodnosti nekoliko premaknilo na bolje. In ko me je (Nadaljevanje na 6. strani)

DARILO ZALOŽBE

»MLADINSKA KNJIGA« PETROVSKI ŠOLI

Kolektiv Založbe »Mladinska knjiga« je ob novem letu obdaril petrovsko-šalovsko šolo s preko tisoč knjigami. Knjige sta izročila predstavnika Založbe »Mladinska knjiga« iz Ljubljane Hinko Jošt in M'hael Logar.

Na otvoritvi pionirske knjižnice v prostorih nove šole v Gornjih Petrovcih so se zbrali poleg pionirjev še učitelji, šolski odbor, predstavniki občinskih in okrajnih forumov, direktor Zavoda za pedagoško in prosvetno službo v Murški Soboti Bela Horvat in drugi.

Za prejete knjige se je v imenu šolskega odbora in učiteljev zahvalil predstavnikoma Založbe »Mladinska knjiga« upravitelj šole, v imenu Občinskega ljudskega odbora Petrovci-Salovci pa Jože Kolarič.

Intervju s predstavnikom založbe »Mladinska knjiga« s Hinkom J. Štom

Predstavniki Založbe »Mladinska knjiga« Hinko Jošt nam je na naše vprašanje, zakaj se »Mladinska knjiga« odločila za tako vrsto obdaritve in zakaj je izbrala prav to šolo — odgovoril takole:

— Založba Mladinska knjiga si že vrsto let prizadeva, kako razširiti svoj krog bralcev. Prejšnja leta smo prakticirali, da smo eno ali dve knjigi poslali skoraj vsem šolam. Vendar pa smo uvideli, da ta način obdaritve ni najbolj. Zato smo se odločili za obdaritev ene šole z večjim številom knjig in tako ustanoviti pionirsko knjižnico. Da smo na letos izbrali prav petrovsko-šalovsko šolo, je bilo predlog Zavoda za prosvetno in pedagoško službo v Murški Soboti.

— Kakšne knjige pa so zalete v teh zbirkah? —

— Danes smo izročili preko tisoč knjig, med katerimi so zastopane mladinska leposlovna dela in poljudno znanstvena literatura. Iz mladinskega leposlovja je zastopano: Čebanova knjižnica, Najdihojca, Sinji galeb Kondor, Zlata ptica, Knjižnica za mladnoškola, Lovstikov hram in druge. Poljudno znanstveno literaturo pa zavzemajo knjige

Cestna razsvetljava na Kapeli

Za letoletne praznike je dobila znana pomurska turistična točka Kapela cestno razsvetljavo, za katero so se na Kapeli zavzemali že nekaj let. Zda' sveti 8 žarnic, prav toliko pa jih nameravajo še namestiti. Tehnična dela pri cestni razsvetljavi je opravil o. brat Elektro-Maribor okolica iz Gornje Radgone. Pri realizaciji cestne razsvetljave pa ima največ zaslug Krajevni odbor Kapela, pri prostovoljnih delih pa je pomagala tud' mladina.

— Kaj hočemo, je zavzd hnil bog. — Ko sem že rekel, ne bom oprakek Golobje — no, kdor si jih bo pač priskrbel, njegovi naj bodo: če jih hoče grof, naj si jih ujame: po mlade naj spleza na hrastič ali brest, ali k'er že gnezdi jo. S'are pa naj si ustrelji. In tako bodi nasploh: d'vačina gospod — zajci, jerebice, fazani, sloke, jeleni, srnjad, d'vje svinje. Ostalo pa, drabir — kot sva rekla naj pobirajo otroci.

O mnogih stvarih sta odločila, ka' o in ka' o nekaterih pa ne rekla ni o ba'e'e ker se jih n' sta spomnila, pa so ostale nerešene do današnjega dne. Ker je bog slej čedalje redkeje začel zahajati med nas, ga n' smo hoteli motiti s temi neumestni ali vsaj nepomembnimi stvarmi, plebanušu in kaplaroma pa jih tudi nismo hoteli omerjati. Vedeli smo, da bi ti odločili v prid gospod' tudi tam kjer bi se bog odločil za nas reveže, ali pa bi vsaj dolgo premišljal kako naj napravi, da bo pravično. Še slabše bi našel pri žandarjih ki so bili brez pomisleka na strani o s'oda ker je v redu ker si jih ta plačuje, da jih varujejo pred nami reveži, in pred razbojniki.

Ostale so stvari nerešene: brez prigrave se jih nismo upili zavreči v celoti pa spet ne priznati za greh.

In tako se nam obljublja lenša veseljša pomlad, za nas otroke Priletele bodo ptice na drevje po močvirju si začle spletati gnezda, že bodo v gnezd'h jajč'ca, že bodo zač'vali ali zakrakali mladiči že bo naš Lojz splezal na drevo, letos morda že tudi jaz, čeprav visoko in vitko saj plezati, hvala bogu že znam, že bo kateri na u posejal po mladičih, si jih ogledoval zakl'eval dol:

»Klav' so še — —«
»Kar dol jih zmeči. Bo prišel Kelenc, ali kdor že, bo ravno gledal, če so kilavi. Naš oče pa jih bodo vesel.«

Ampak takrat sem jaz še ležal v korčicu. Kazno pa je bilo, da se bo življenje poljanskih otrok v prihodnosti nekoliko premaknilo na bolje. In ko me je (Nadaljevanje na 6. strani)

POMURSKI FILMSKI BAROMETER

FRABPI IN POGUMNI — Ameriški kinemaskopski film režiserja Louisa Fosterja. Vojni film, v bistvu globoka človeška drama. Interega dogajanje se odvija v težkih poveljih pozicijske vojne v Italiji. Glavni junaki tega črna predstavljajo s svojimi znaki Ameriko — njene strasti, vrline in zablode. Humana tema filma ima namen doseči protivojna razpoloženja pri gledalcih, a tudi namen, da razvije pozitivno človeški občutek, da je vojna nekaj najstrašnejšega, kar lahko doleti človeštvo.

TEJJE IZ VARIETEJA — Nemški cirkuški film režiserja Kurta Neumanna z manj znanimi igralci v glavnih vlogah. Če upoštevamo, da v povojnih letih zahodnonemški filmu nikakor ni uspelo doseči slovesa, ki ga je upravičeno imel v obdobju med dvema vojnama, lahko ocenimo film kot eno zmed boljših ustvaritev. To toliko bolj, ker skuša film približati občinstvu utrip cirkuškega življenja, ki skriva za znanim bližje mnogo nevarnosti, bede, spletke in vsega drugega, česar cirkuško občinstvo ne vidi. Film sicer zaostaja v vsakem pogledu za ustvaritvijo pokojnega Cecilja B. De Millea »Največja predstava na svetu«, je pa vendarle vreden ogleda in pozornosti.

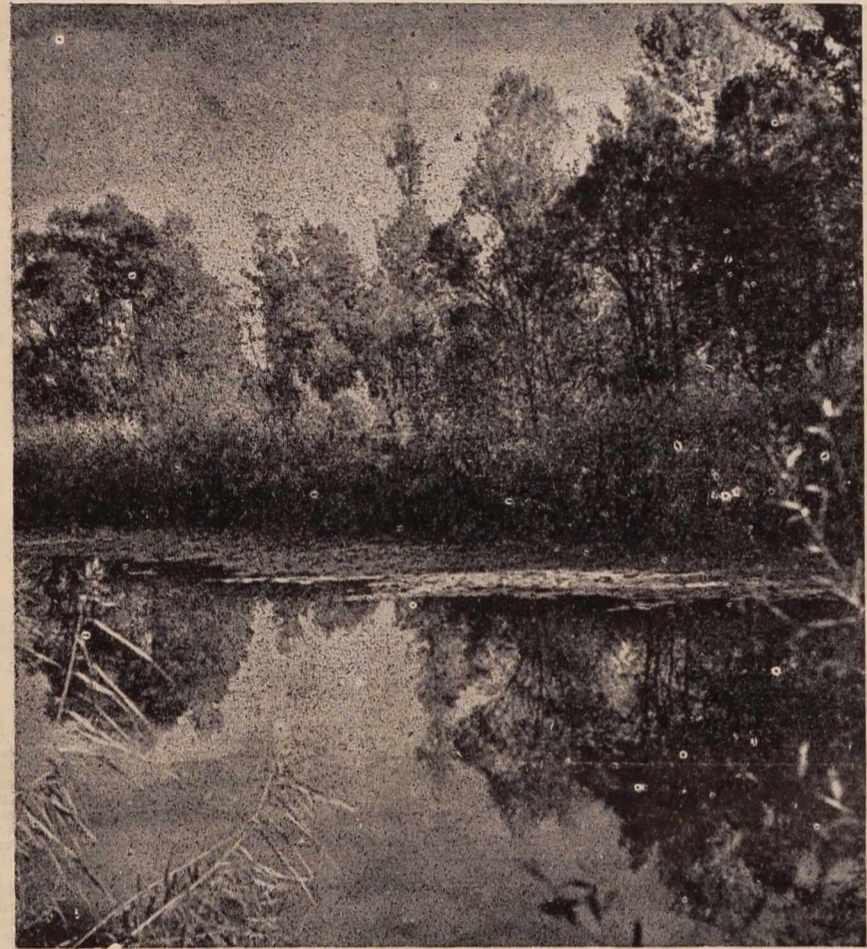
Film bo sredi prihodnjega tedna na sporedu kina »Park« v M. Soboti.

POSLEDNJI LOV — Ameriški barvni kinemaskopski film scenarista in režiserja Richarda Brooksa, ki potrjuje že znano pravilo, da so westerni z znanimi igralci v glavnih vlogah dobra kupčija za obe strani — producente in igralce. Sledeje predstavljajo v tem primeru Robert Taylor, Stewart Granger in Debra Paget, ki ločeno ne vidimo prve v vlogi Indijanke. Vsekakor pa je film za nas zanimiv, saj nam posreduje zgodbo o lovcih na bizone, o njihovem curčnem življenju in pomivanju življenja, o romantični ljubezni v tej kruti prirodi in še marsikaj. Tema primeren je tudi konec, ko Lawrence Gilson, mlajši, odet v kožo bizona, torej živi, ki jih je vse življenje z nasladi lovil in ubil.

Film bo v soboto in nedeljo na sporedu kina v G. Radgoni.

ANASTAZIJA — Ameriški barvni kinemaskopski film o pogesani čerki zadnjega ruskega carja. Tema filma res ni nič posebnega, zlasti če upoštevamo, da so zahodni senzacijski žurnali in revije dolga leta in desetletja priložnostno objavljali zbirke raznih izmišljenih zgodbah o carjevi hčerki Anastaziji. Ceneli zgodbo o Anastaziji je še danes dovolj v raznih zahodnonemških revijah in nezahtevno občinstvo jih še danes z nasladi bere. To kar dale temu ameriški filmu vrednoti in deluje, da ima dolgo Anastazije znana filmska igralca švedskega porekla Ingrid Bergmanova. Značilno za ta občinstvo igralca pa je, da še ni slabo odpravila nobene vloge in tudi v tem filmu je vse podrejeno njeni igralski ustvaritvi.

Film sicer ne presega standardnega povprečja ameriške filmske

Ob stari murški strugi...

mi otroci. Sicer se l'ubezen, ki že tako ni vredna n'kakega spoštovanja, sprevrže v smrtni greh, ki te pogubi, če v njem n'ed-ma neizpovedan umreš. Kakšne druge vrednosti in pomena pa očitno nismo imeli, razen da starše, ki se ne more o zadržati pri ljubezni, rešujemo pred smrtnim grehom.

Naš oče in mati sta jih pred mano imela že pet, če upoštevamo tudi t'stega, ki se ji je razbil ki pa za njegovo dušico nismo nikdar molili, ker je še ni imel, kakor tudi imena še ni imel. Žv od vseh peterih je ostal samo Lož.

Drugod pa ni bilo mnogo boljše ali slabše ne z rojstvi ne s smrtni teh komaj rojenih. Če že ni bilo kaj drugega, so pa, kakor pri Kelenčevih otroci z materjo vrad jedli strupene gobe pa je ostala živa le mati, trem pa so gobe bile preveč.

V nebesih ni bilo slišati nič slabega o poljanskih revežih. Le ma' hne, drobne dušice komaj rojenih otrok so kar naprej prihajale iz tega močvirja naravnost pred božji tron, in že začel ale presenečiti samega ljubeza boga. Pa si je dejal gospod bog: — Hudega ni slišati o mojih poljancih, revežih, le nebesa mi zatrpavajo z dušicami nedolžnih otrok da že kmalu ne bo več prostora zanje. Kaj le je narobe

ju, zda' pri Židu spet pri učiteljevih, ali pa pomaga kmetom. Še otrok ne uterne nadjeti. Kruha nimamo, otroci so lačni, najbrž zato umirajo.

Zamislil se je bog. Ko dober vladar je videl revščino med svojimi podložniki. Toda bogastva jim neče ustvariti, da se mu ne bi spokvaril. V paradizu, je doznal že davno, se človek na prei sp'kvar. Spet pa ne gre, da bi sproti umiralo kar se rodi. Že res — različke morajo biti na svetu, med ljudmi vendar, je sp'znaval, pa le ne smejo biti prevelike. Moji namen, si je dejal v spoznanju in v spominih na davne čase, ko je še bil poln svetlih misli da bi vsi ljudje živeli v sreči. A glej, kako malo je ostalo od vseh teh velikih sanj mladostnih dni.

Premišljal je torej, domislil stvari, in dejal:

— V močvirju živite. Vode in blata je dovolj, dovolj jarkov in grab, potočkov in vsakovrstnih mlak, kjer zda' le žabe regajo, koristi pa ni od njih nikake, ker jih nečeta jesti. Naj pa se vse vode vse mlake prenapolnijo z ribami, da bodo imeli revni otroci kaj lovit.

Rekel je, glej in že so od povsod zaplavale, kjer se je voda odce'ala, v te n' še janke in mlake velikanske množice rib:

»Klav' so še — —«
»Kar dol jih zmeči. Bo prišel Kelenc, ali kdor že, bo ravno gledal, če so kilavi. Naš oče pa jih bodo vesel.«

Ampak takrat sem jaz še ležal v korčicu. Kazno pa je bilo, da se bo življenje poljanskih otrok v prihodnosti nekoliko premaknilo na bolje. In ko me je (Nadaljevanje na 6. strani)

Cvetko Golar

Nedeljsko popoldne

Ko nedeljsko je popoldne, kmet na p' lje gledat gre, ali že p' eni'ne njve v zlatem soncu plamene.

In po travnik'h in njivah se ozira mu oko, trava zgrija se bohotna, kosce čaka že težko.

Glej, kako zori pšenica, kmalu kruh iz zrnja bo, kruh za delavce in kmete in za dečico mlado.

V Ljutomeru domuje pesnik naših poljan in l'vad — Cvetko Golar. »Mlada srečanja«, pesnikovi spomini na srečanja z njegovimi sedelniki, bodo izšli pri »Pomurski založbi«, v letšnji knjižni zbirki založbe. Pesnik Cvetko Golar pa nam je tokrat dal v obavo tri svoje, doslej še neobjavljene pesme.

Cvetko Golar

Pozdrav deklici

Tobi porosi naj lica čista jutranja ros'ca, da bi zdrava jasna vstala in kot zvezda zasijala.

Moj pozdrav kot ptička zlata naj potrka ti na vrata, moj pozdrav skozi okno tvoje naj veselo ti zapoje, kot pomladni cvet s poljane k tebi radostno naj plane, moj pozdrav kot sončni rlamen naj tebi naj sije, amen!

Cvetko Golar

Pesem o srpu

Srp blesti, zveni po p' lju, da odmeva log in trata, klavje zgrija se v razore, kjer zori pšenica zlata.

In no snop'u in no klasju sonce jasno se razliva, srp blešči se v mo'ni roki in drhti nemirna njiva.

Trudna je žanjica mlada n' a lica zagorela, srp blešči se v mo'ni roki, poje, poje pesem dela.

Mladost v močvirju

(Nadaljevanje s 5. strani)

naš oče gledal v koričecu, kako ne spim, pač pa stegujem roke, ker sem razvit, ko da bi hotel zajeti vesoljni svet, je dejal skoraj žalostno:

»Ne kaže, Manka, da bi tudi ta umrla. Mati se je ozrla po meni, obvisela s pogledom na meni, ko da jo navdaja žalost, in je zares kar zavzdihnila, ko je odvrnila:

»Ne, noče. Saj res — le kaj si nas je bilo treba revežem želeti, svoje smo že tako opravili, ko smo jim prvoščili tisto bore malo ljubezni, ki bi si je sicer ne smeli vzeti zaradi smrtnega greha. Mi pa, če bi umrli otročički, bi naše dušice krenile pred božji tron v najčistejši nedolžnosti. To bi pa bilo vzvišeneje ko pobirati klave vrane in vrabce iz gnezd, da boš vzdržal na svetu.

Mati je še dodala, ko je dognala, da ni kazno, da bi umrl: »Naj pa živi. Si bo že služil kruha, če bo hotel živeti.

Oče, ki je kadil, je vzel pipo iz ust, priklimal, ko da še on s svoje strani daje dovolilnico za življenje, in rekel:

»Naj pa živi. Reveži ne potrebujemo mnogo prostora.

Ni vedel, nobeden od njih ni vedel, da bosta morala to še dvakrat v življenju ponoviti.

Bilo mi je dovoljeno, da živim v tem poljanskem močvirju s pticami in ribami, pa tudi med ljudmi; a živim od dela svojih rok.

Ko je bog uredil s poljanskimi reveži, poskrbel zanje vsestransko, da bi lahko kje delali, za silo pa tudi žveži. Se ni nič več pričakal. Nikakih stvari ni bilo, ki bi prav zaradi njih moral še prihajati in še kaj urediti, in česar navsezadnje ne bi mogli urediti bodi plebanuš s svojima kaplanoma bodi notar z žandariji.

Ni se mu zgodilo, kakor se mu je ob ustvarjanju nebes, ko ga je Lucifer hotel vreti s trona. Ni se ponovila tragedija iz paradiza, ko sta se mu skvarila prva človeka, ki sta jedla sad z drevesa spoznanja zgolj zato, da bi postala njemu enaka.

ravno tako večna, ravno tako vsemogočna. Uspelo mu je naposled, da je ustvaril svet, ta poljanski močvirni svet, ki ni niti malo kazal nevarnih puntarskih misli.

Lahko je odšel počivat: Lucifer je bil vržen v peklo, ni se mogel polastiti vesoljstva in večnosti. Adam in Eva sta bila pregnana iz paradiza, morala sta delati v potu svojega obraza. Lahko sta mislila o zgubljenem rajju, videla sta ga, živela sta nekoč brez dela, kruh jima je rasel sam od sebe.

Mi v Poljani nismo poznali ne nebes ne paradiza. O vsem tem nam je govoril le župnik s svojim kaplanoma, o vsem tem je pisalo v bibliji. Nebesa in paradiz so se spremnili za nas v pravljice. V poljanskem močvirju ljudje nismo sanjali o nebesih, tudi o paradizu ne. Poskušali smo, da bi tudi v tem revnem zapuščinem svetu vsaj za silo mogli živeti.

Da, lahko je odšel za vedno, lahko je mirno sedel na svoj tron in se prepustil poslušanju prelepih pesmi, ki so mu jih peli angeli koraj; in ker po ustvaritvi poljanskega močvirja ni več ustvarjal ničesar, se je lahko predajal sanjam, kako ga vse časti. In tudi mi smo ga častili, tudi za to močvirje.

Ne, naš močvirni svet mu, vsaj zdaj ni mogel biti nevaren: niti najmanjše uporne misli ni bilo v njem.

Ko smo tisto zimo prebrali b'blijo, pa brali tudi o tem, kako je bog nekoč hodil po zemlji, se je Lojz, ki je prebiral, ustavil sredi stavka, se zamislil, dokler ni dejal:

»Zdaj ga pa ni nič več na zemljo?«
»Koga?« je vprašala mati od kolovrata ki je enakomerno pel v naše branje svetih zgozb.

»Boga.«
Oče se je zamislil, medtem ko je mati dalje vrtila kolovrat, čez čas pa je dejal skoraj žalostno, ali pa morda že zares kar žalostno:

»Ne, dolgo ga že ni bilo. Včasih pa se je rad ustavil na naši zemlji.«
Ni rekel: pri nas. Ne vem, ali ni hotel priznati, ali ni mogel?

OBČINSKE TEKMOVALNE LIGE

V petek, 3. januarja je bila v Murski Soboti seja občinske zveze za telesno vzgojo. Na seji so analizirali dosežanje delovanje zveze in razvoj telesne vzgoje v občini ter sprejeli tudi delovni program za prihodnje časovno obdobje.

Delovni program šolske občinske zveze za telesno vzgojo je v glavnem prilagojen programu o krajeve zveze, ima pa tudi nekatere specifičnosti, ki bodo prinesle v telesno-vzgojno delovanje še večjo množičnost in pospešeni akcijski polet.

Na prvem mestu kaže vsekakor omeniti sklep o ustanovitvi občinskih tekmovalnih lig v vseh tistih športih, ki so v občini že količkolik uveljavljeni: v nogometu, rokometu, odbojki, košarki, namiznem tenisu in lahki atletiki. Težiče delovanja teh lig bo na množičnosti, iz katere naj raste tudi kakovost, ki pa bo odsej v večji meri zastopana v ustreznih okrajnih tekmovalnih ligah. Sklep Občinske zveze za telesno vzgojo v Murski Soboti posega močno tudi v delovanje ustreznih strokovnih podzvez v okrajnem merilu in če se bodo za podoben korak odločile tudi druge občinske zveze za telesno vzgojo v Pomurju, bo prav letno odprta potreba po nadaljnjem obstoju več razredov v okrajnih športnih ligah. Te lige naj bi odsej združevale vse najboljše, kar zmora Pomurje v posameznih športih. V občinski ligo pa kaže združiti tudi tekmovalni šport naših pionirjev in pionirk — že iz finančnih razlogov in zaradi ugodnejših možnosti za večjo množičnost. Se poseben pomen lahko pripisemo temu, da bo organizirano občinsko liga-tekmovalje tudi v lahki atletiki, saj je

«kraljica športa» bila doslej v naših razmerah v primerjavi z drugimi panogami močno zapostavljena. Ugodno je tudi to, da bodo s sodelovanju pritegnili delovne kolektive, tekmovalne ekipe JLA in Ljudske milice, s čemer bo dosežena stalna povezava naših športnikov z vrstniki iz Armade.

Občinska zveza za telesno vzgojo v Murski Soboti je tudi pripravila OBLO, naj znova formira šolad za gradnjo športnih objektov, v katerega bi se stekala namenska sredstva iz lokalnih virov in s čemer bi bilo odpravljeno sedaj že čisto kar mučno prosjačenje posameznih društev za namenska sredstva po podjetjih in ustanovah. Kot dve možnosti za pridobitev ustreznih namenskih sredstev za ta sklad navajajo prispevek od prodanih alkoholnih pišca in prispevek delovnih kolektivov. Pričakovati je, da bo občinski ljudski odbor ugodno sprejel to pobudo.

Na seji so tudi sklenili, da bo letni občni zbor občinske zveze za telesno vzgojo prihodnji mesec. Na zboru bo sodelovalo okrog 60 delegatov iz vseh telesno-vzgojnih in športnih organizacij v občini.

Pod koši sava članice

V novoletnih dneh je bilo na košarkarskih igriščih relativno zatiše, saj so pomurski košarkarji, katerih tekme so najbolj priljubljene, počivali. V naslednjih dneh bodo odigrali še zaostale tekme iz jesenskega dela tekmovanja, potem pa se bo začela druga runda za osvojitve naslova pomurskega prvaka v tem športu.

Svoje moči in športne veščine pa so med te tekmovalne ekipe košarkarice. Najbolj uspešna je bila vsekakor ekipa Elana s prebrljivo zmago nad moštvom Mladost, najmanj pa ekipa ESS, ki je izgubila kar dve srečanji sicer s tesnim rezultatom. Posamezna srečanja so se končala takole: ESS : Mladost 21:25 (6:15), ESS : Polet 16:17 (6:8), Mladost : Elan 13:31 (2:8). Bila je tudi ena pionirska tekma. Rezultat: Polet A : Mladost B 10:30 (3:18).

LJUTOMERCANI USEPLI

Vnovič v republiški kegljaški ligi

Neposredno pred zatonom starega leta se je končalo tudi tekmovanje za prvenstvo mariborskega okraja v kegljanju. Na tekmovanju je nastopilo skupno 12 moštev, med njimi tudi predstavnik Pomurja — kegljaška ekipa TVD »Partizan« iz Lutomer.

Prvo mesto in naslov okrajnega prvaka za leto 1961 si je priborila tekmovalna ekipa mariborskega Branika. Izvrstni Ljutomerčani si delijo s tekmovalno ekipo Fužinarja iz Raven tretje in četrto mesto, kar je prav gotovo lep uspeh, saj so si z njim vnovič odprli vrata v republiški kegljaški ligo. Skupno se je na tem tekmovanju plasiralo v republiški kakovostni razred šest moštev: Branik s 25.607, Maribor s 25.397, Ljutomer in Fužinar s po 25.307, Konstruktor (Maribor) s 25.205 in Kričalo kolo s 24.847 podrtimi keglji.

Med posamezniki se je Ljutomerčan Miro Steržaj uvrstil na četrto mesto z 874 keglji za Miakarjem (Branik) z 887, Kranjcem (Fu-

Odnosi, pa taki!

Menda ne bomo odkrili nove Amerike, če povemo, da v našem športu že prihaja do infiltracije nekaterih negativnih pojavov, ki so prišli od drugod, vendar pa v manjšem obsegu dobivajo svoje domovinsko pravico celo v naših podzemnih klubih. Oblike takih negativnih odnosov do našega driftenega prizadevanja na telesno-vzgojnem področju so lahko kar različni in se na zunanji tudi različno manifestirajo, vendar pa jih lahko smelo damo pod skupni imenovalec: odnosi, ki niso vredni našega športnika — amaterja!

Ce lahko na primer govorimo o nogometu o prvih začetihih podkupovanju ali »kapranja« igralcev v klubu in klub za denar, potem t mamu spet v rokometu pojave ne športnega obnasanja posameznih tekmovalcev, v obeh športih in še morda drugih, pojave nekakšnega »zvezdnitstva«, ki nima z razvojem našega športa na amaterskih temeljih prav nič skupnega.

Športna beležka

In če se naposled ob vsem tem vprašamo, kaj pa so storili posamezni klubi, da bi odstranili take pojave iz svoje sredine kot družbeno nevzdržne in odločno postavili povzročitelje pod kap, je bilanca prav gotovo vse prej kot pozitivna, saj imamo tudi primere, da so v osnovnih športnih organizacijah odločneje (?) reagirali sele na pritisk javnega mnenja, pa še tedaj zgolj pod silo tega pritiska, čeprav so bili pogledi posameznih klubskih funkcionarjev morda celo diametralno nasprotni stabilnem javnega mnenja. V tem pa so prav gotovo tudi zaskrbili znaki družbene ozkosti v naših športnih klubih, če že ravno ne rečemo, da so to tudi znaki klubštva, ki ga domala na vsaki konferenci ali sestanku, kjer je govora o telesni vzgoji, sibo mo kot družbeno zelo škodljivo zlo.

Opozorilo, da je potrebno začeti odločneje obravnavati s škodljivimi pojavi v športu prav v osnovnih organizacijah, samoiniciativno obravnavati take primere in zavzeti do njih tudi ustrezne odnose, ki bodo pogojeni z našimi družbenimi načeli, je prav gotovo na mestu, če nečemo biti čez čas še močnejše vkalupljen v take pojave — toda tedaj je z mnogo težavnjejšimi rešitvami!

PRAVNI KOTIČEK

VPRASANJE:

Kupil sem zemljišče. S prodajalcem sva napravila pismeno kupno pogodbo. V tej je navedena tudi kupna cena. Sedaj prodajalec zahteva višjo ceno, kot pa je zapisana v pogodbi, češ, da je ustno dogovorjena višja cena od zapisane. Zahteva me, če ima prodajalec pravico do višje, poleg zapisane, ustno dogovorjene cene?

ODGOVOR:

Po 9. členu Zakona o prometu z zemljišči in stavbami,

ŽENA — DOM — DRUŽINA

NASVETI

Madeži od rje boste na belem perilu najlaže očistili na sledeči način: med dve čisti krpli belega blaga dajte kobarček limone in prekritje madež, nato pa preko tega povlecite z dobro segretim likalnikom.

Madeži, ki so nam ostali na rokah od lupljenja krompirja ali čiščenja zelenjave ali sadja bomo najbolje odstranili, če roke namrgneto z debelo soljo, katero smo ovlažili v limoninem soku.

Priljubljeni jajčec se vam rado zgodi, da vam lupine popokajo. Da se v bodoče izognete tej nevarnosti, premažite pred kuhanjem lupino z mastjo.

MLEKO V SOLSKIH MLEČNIH KUHINJAH

Znano je, da je učenje za otroka precejšen napor. Zato rabi v tem času veliko hranilnih snovi. Izmed vseh živil pa je prav mleko tisto, ki je najbolj popolno, saj vsebuje veliko beljakovin, ki so potrebne otroku za njegov razvoj. Poleg ostalih hranilnih snovi

mora biti pogodba s katero se prenese zemljišče, sestavljena v pismeni obliki, ker v nasprotnem primeru nima nikakega pravnega učinka. Za pravno veljavnost takšne pogodbe je poleg drugega potrebno, da vsebuje bistvene sestavne ustrezne vrste pogodb. Če gre za kupoprodajno pogodbo, sta bistveni sestavni sporazum pogodbenih strank o predmetu in ceni. Če ni sporazuma strank o eni ali drugi

sestavini, ni kupoprodajne pogodbe. To pomeni, da mora tudi pismena kupoprodna pogodba glede zemljišč in stavb vsebovati bistvene sestavine: sporazum pogodbenih strank o predmetu in o ceni.

V navedenem členu Zakona je izrecno predpisano, da nima nikakega pravnega učinka pogodba, ki ni sestavljena v pismeni obliki. Iz tega izhaja da se ne more zahtevati, da kupec ostane zavezan k plačilu kupnine, ker ni bila pismeno potrjena, ker cena omenjena v pismeni pogodbi, ne ustreza prvi volji strank, ustmeno pogovorena cena pa nima pravnega učinka. V takih primerih se lahko ugovarja veljavnosti same sklenjene pogodbe z morebitnimi drugimi pravnimi posledicami, ki bi mogle izhajati iz takega razmerja.

Navedenega ugovora se pri vam lahko posluži prodajalec, če je bila kupna cena ustno višje dogovorjena, kot pa je bila zapisana. Prodajalec se bo seveda ugovora poslužil takrat, če mu ne boste hoteli plačati ustno dogovorjene cene.

DVE PIJACI PROTI KASLUJ 1 in pol dl poljubnega sadnega soka, 1 in pol dl bezgovega sirupa, 1 dl lipovega čaja, žlica medu, 5 dl gostega sadnega soka, 4 fige, 4 dkg ješprenja, 2 žlici bezgovih jagod, 4 dkg kandisa.

Figi na drobno zrežemo, dodamo ješprenj in bezgove jagode. Zalijemo z vodo in kuhamo 1 uro. Tekočino odcedimo, ji dodamo sok in sladkor (kandis) ter vroče serviramo.

1 in pol dl poljubnega sadnega soka, 1 in pol dl bezgovega sirupa, 1 dl lipovega čaja, žlica medu, 5 dl gostega sadnega soka, 4 fige, 4 dkg ješprenja, 2 žlici bezgovih jagod, 4 dkg kandisa.

Figi na drobno zrežemo, dodamo ješprenj in bezgove jagode. Zalijemo z vodo in kuhamo 1 uro. Tekočino odcedimo, ji dodamo sok in sladkor (kandis) ter vroče serviramo.

RAKIČAN

Pred dnevi so se sestali predstavniki mladinskih organizacij s srednjih kmetijskih šol Rakičan in Maribor. V živahni razpravi o delovanju obeh organizacij so ugotovili, da delo na rakičanski šoli nekoliko zastaja kljub boljšim pogojem. Med dijak je kar 77 odst. vozačev, zato je delo v mladinski organizaciji težko vskladiti z vsakodnevno prakso. Najbolj zaostajajo na kulturno-prosvetnem področju.

Najlepše uspehe je na rakičanski šoli doslej zabeležilo šolsko športno društvo klub kratki dobi obstoja. Košarkarsko in šahovsko tekmovanje prav sedaj zaključujejo, medtem ko so se na boljši košarkarji vključili v PKL. Ekipa ki je že obšla Prekmursko transverzalo, se pripravila za sprednianski naskok Slovenske planinske transverzale.

V dne uspehe so dijaki dosegli tudi v okviru Ljudske tehnike. Fotoamaterski tečaj obiskuje 69 dijakov, avtomoto sekcija ima na razpolago vozilo, po novem letu pa bo prišel delovati tudi radio krožek. Člani foto krožka so si uredili tudi temo, katero namenjajo opremiti še s povečevalnikom in potrebnim materalom, da bi lahko po uspešno opravljenem A izpitu sformotno razvijali slike.

NAJBOLJŠI ŠPORTNIKI NA SKŠ RAKIČAN

Solsko športno društvo Srednje kmetijske šole v Rakičanu je ob zaključku lanskega leta razpisalo anketo za najboljšega športnika in športnico na zavodu v letu 1961. V anketi je sodelovalo 121 dijakov, ki so izbrali 34 športnikov in 27 športnic. Med športniki je dobil največ glasov Janez Husar in s 552 točkami osvojil naslov najboljšega športnika, med šport-

nicami pa je ta čast pripadla Mari Viber s 351 točkami. SSD je na novoletni slovesnosti izročilo najboljšim športnikom lepo nagrado. Ob tej priložnosti je zastopnik Počtniške zveze Jugoslavije podelil zaslužena priznanja tudi dijakom, ki so v drugi organizirani ekipi prehodili Prekmurško transverzalo.

RADIJSKI PROGRAM

NEDELJA

8.00 Mladinska radijska igra — A. Milne — M. Stanovnik: Tri povesti o medvedku Puju; 8.50 V glasbeni sobi R. Schumann; 9.05 Zabavno glasbo v novih tedeh; 9.45 Pavel Sivice: Dve skladbi; 10.00 Še pomnite, tovariši! — Emil Svodak: Med Korošci; 10.30 Koncert in opera; 11.30 Nedeljska reportaža — Saša Vuga: In potlej je pan Smetana zapiskal v štiri vetrove; 11.50 Mandoline in godala; 13.30 Za našo vas; 14.00 Anton Svab: Elata kraljica; 15.15 Trikrat pet; 15.30 Dva stavlca iz Beethovnovskega Kvinteta za klavir in pihal; 15.45 Orgle in orglice; 16.00 Naši kraji za naš spored — Javna radijska oddaja za nastopoma Jesenicčanov in Kostonječanov; 17.00 Poročila; 17.05 Orkester Ray Martin; 17.15 Radijska igra — Carl Erik Soya: Mali očka Zelva; 18.05 Medigra na razne instrumente; 18.20 S pevko Anico Zubovici; 18.30 Športno populadno; 19.05 Nedeljska panorama; 20.00 Izberite melodijo tedna; 20.45 Zabavni zvoki; 21.00 Zgodbe Chopinovih etud. Prvi del; 21.35 Veliki zabavni orkester; 22.15 Nočni akordi; 23.05 Plesna glasba.

PONEDELJEK

8.05 Petar Konjovič: Samospev »Devojice v raze« in Godalni kvartet v f-molu; 8.35 Plesni orkester Ray Conniff; 8.55 Za mlade radovedneže — a) Povedali so nam, b) Glasbena oddaja za otroke »Mladi pevci« — mladim poslušalcem; 9.25 Haydn v Londonu; 10.15 Od tod in ondod; 11.00 Igra nam Trio Maksa Kovčiča; 11.15 Naš podlistek — Curzio Malaparte: Koža-t; 11.35 Z mladimi solisti ljubljanske opere; 12.05 Kvintet Niko

Štrif; 12.15 Radijska kmečka univerza — inž. Anton Knez: Gospodarjenje z zasebnimi gozdovi v okviru gozdno-gospodarskih območij; 12.25 Melodije ob 12.25; 13.30 Popovke se vrstijo; 14.00 Oba in harfa; 15.20 Iz slovenske staršje glasbe; 15.40 Literarni sprehod — Andrej Kuprin: Groza; 16.00 Vsak dan za vas; 17.05 55 minut za ljubitelje operne glasbe; 18.00 Poročila — aktualnosti doma in v svetu; 18.10 Zvočni mozaik; 18.45 Radijska univerza — inž. Janko Čuček: Razkuhan les; 19.05 Naši mladi reproduktivni glasbeni umetniki; 21.00 — 22.50 Koncert simfoničnega orkestra Slovenske filharmonije; 22.50 Literarni nokturmo; 23.05 Plesna glasba.

TOREK

8.05 Mariborski ženski vokalni kvintet; 8.25 Iz polke do calypsa; 8.55 Radijska šola za srednje stopnjo — Poslušajmo vremensko napoved; 9.25 Overture in arie iz komičnih oper; 10.15 Od tod in ondod; 11.00 Ljubljanski jazz ansambel; 11.15 Človek in zdravje; 11.25 Iz 18. stoletja v dvajseto — v pol ure; 12.05 Vaški kvintet s pevci; 12.15 Radijska kmečka univerza — inž. Janez Verbič: O pomenu siliranj krme za živinorejsko proizvodnjo; 12.25 Melodije ob 12.25; 13.30 Elegije in burleske; 14.05 Radijska šola za srednje stopnjo — Poslušajmo vremensko napoved; 14.35 Od popevke do popevke; 15.20 Obisk pri skladatelju Škerjancu; 16.00 Vsak dan za vas; 17.05 Sferjem na pot; 17.50 Klavir v ritmu; 18.10 Glasno Puccini: Prerez opere Madame Butterfly; 18.45 Ljudski par-

14.05 Radijska šola za višjo stopnjo — V grafiki delavnici; 14.35 Odlomki iz Rossinijevih oper »Graf Ory«; »Semiramis« in »Pepelka«; 15.20 Kitara v ritmu; 15.30 V torki nasvidenje; 16.00 Vsak dan za vas; 17.05 Hector Berlioz: Fantastična simfonija; 18.00 Poročila — aktualnosti doma in v svetu; 18.10 Kotiček za mlade ljubitelje glasbe; 18.45 S knjižnega trga; 19.05 Majhni zabavni ansambel; 20.00 Poje Komorni zbor RTV Zagreb; 20.30 Radijska igra — Jovan Čirilov: Viharna pota (Prva izvedba); 21.30 Franz Liszt v pesmih in skladbah za klavir; 22.15 Uvod v glasbo 20. stoletja (12); Avanteardizem nacionalnih sol — Bartok, Martinu, Villa-Lobos; 23.05 Cetrte ure s plesnim orkestrom RTV Ljubljana; 23.20 Tri scene iz Kogojevih »Crnih mask«.

SREDA

8.05 S simfonično glasbo križem krazem po Evropi; 8.55 Pisan svet pravljic in zgozb; 9.25 Overture in arie iz komičnih oper; 10.15 Od tod in ondod; 11.00 Ljubljanski jazz ansambel; 11.15 Človek in zdravje; 11.25 Iz 18. stoletja v dvajseto — v pol ure; 12.05 Vaški kvintet s pevci; 12.15 Radijska kmečka univerza — inž. Janez Verbič: O pomenu siliranj krme za živinorejsko proizvodnjo; 12.25 Melodije ob 12.25; 13.30 Elegije in burleske; 14.05 Radijska šola za srednje stopnjo — Poslušajmo vremensko napoved; 14.35 Od popevke do popevke; 15.20 Obisk pri skladatelju Škerjancu; 16.00 Vsak dan za vas; 17.05 Sferjem na pot; 17.50 Klavir v ritmu; 18.10 Glasno Puccini: Prerez opere Madame Butterfly; 18.45 Ljudski par-

ment; 19.05 Antonin Kraft: Koncert za violončelo in orkester; 20.00 Spoznavajmo svet in domovino; 21.00 Zabavni zvoki za vse; 22.00 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled sprejeda za naslednji dan; 22.15 Po svetu jazza — »TV in jazz«; 22.45 Glasbena medigra; 22.50 Literarni nokturmo; 23.05 Nočni akordi; 23.20 Arnold Schönberg: Pierrot Lunaire.

CETRTEK

8.05 Spored priljubljenih opernih arij; 8.55 Radijska šola za višjo stopnjo — V grafiki delavnici; 9.25 Zvočni Intermezzo; 9.40 Pet minut za novo pesmico — Janez Kuhar: O luni in Pozdravi za mlade risarje; 10.15 Od tod in ondod; 11.00 Aleksander Lalojev: Pet pesmi iz kitajske lirike; 11.15 Ruski tečaj za začetnike; 36. lekcija (monotiv); 11.20 Dejstva sovetškega in češkega glasba; 12.05 Ansambel Milana Stanteta; 12.15 Kmetijski nasveti — inž. Stefan Erjavec: Predvidene spremembe v našem setvenem naratu za 1. 1962; 12.25 Melodije ob 12.25; 13.30 Pisan zvoki z Dravskega polja; 13.50 Orkester Mantovani; 14.05 Sornastka Hilda Hözl in pianistka Moura Lumbanov z ruskim programom; 15.20 Orkester Raphaela; 15.30 Turistična oddaja; 16.00 Vsak dan za vas; 17.05 Koncert po žilah poslušalcev; 18.00 Poročila (monotiv); 18.20 Dejstva sovetškega in češkega glasba; 18.45 Kulturna kronika; 19.05 Godala in zabavni zbori; 20.00 Cetrkov večer domačih pesmi in napoved; 20.45 Orkester Alfred Scholz; 21.00 Literarni večer — Vladimir Majkovski: Oblak v hlačah; 21.40 David Ojstrah

18.05 Pojo mali vokalni ansambli; 8.20 Glasba ob delu; 8.55 Pionirski tednik; 9.25 Kotiček za mlade ljubitelje glasbe; 10.15 Od tod in ondod; 11.00 Filrent Schmitt in Albert Roussel; 11.15 Naš podlistek — Curzio Malaparte: Koža — II; 11.35 S popevkami po svetu; 12.05 Kvintet bratov Avenik; 12.15 Radijska kmečka univerza — inž. Jelka Hočvar: Najnovejša kmečnica sredstva za zatiranje plevla; 12.25 Melodije ob 12.25 Melodije ob 12.25; 13.30 Intermezzo »all'ungherese«; 14.05 Radijska šola za nižjo stopnjo — Njegovovo veličanstvo Milni balonček; 14.35 Poje Zinka Kunc; 15.20 Iz skladb Petra Stojanoviča; 15.45 Jezikovni pogovori; 16.00 Vsak dan za vas; 17.05 Portreti iz stare italijanske glasbe — 4. oddaja — Giuseppe Tartini in Pietro Nardini; 17.45 Simfonični orkester Jugoslovanske Radiotelevizije pod taktirko Antoina Janigra — Milaž Ristić: Suita glorioza; 18.00 Poročila — aktualnosti doma in v svetu; 18.10 Majhen koncert učiteljskega pevskega zbora »Emil Adamič« p. v. Jožeta Hanca; 18.35 Danilo Bučar: Zumberška rapsodija; 18.45 Iz naših kolektivov; 19.05 Overture in 1. slika opera Faust od Gounoda; 20.00 Godala in tipke; 20.15 Tedenški zunanjoepični preled; 20.30 Joseph Haydn: Štiri angleške pesmi; 20.45 Štiristo let klavirske glasbe — 13. oddaja; Delež čeških skladateljev pri prehodu v klasično — Ciklus vodi prof. Pavel Sivice; 21.15 Oddaja o morju in po-

morščakih; 22.15 Po svetu jazza; »Jazz pod drobnogledom« — VII. oddaja; 22.45 Hammond orgle; 22.50 Literarni nokturmo; 23.05 Plesna glasba; 23.30 Dve domači partituri.

SOBOTA

8.05 Poštaček v mladinski glasbeni redakciji; 8.35 Zabavne melodije; 8.55 Radijska šola za nižjo stopnjo — Njegovovo veličanstvo milni balonček (ponovitev); 9.25 Zvoki Balkana — Pesmi Moje domovine v prireditvi Marjana Vodopivca; 10.15 Od tod in ondod; 11.00 Nekaj folklorne iz Južne Amerike; 11.30 Petra Iljiča Cajkovskega opus 1 številka 1: Ruski scherzo za klavir; 11.37 Blaž Arnič: Samospev »Otok in mati« in Tri pripovedke za klarinet in klavir; 12.05 Nekaj narodnih ob spremljavi harmonike; 12.15 Kmetijski nasveti — inž. Franc Škerjan: Uspehi v poljedelstvu Rakičan; 12.25 Melodije ob 12.25; 13.30 Zadovoljni Kranji s pevci; 13.45 Holandska pihalna godba; 14.00 »Sestanek v dvoj« in še nekaj za dva violončela in klavir; 14.20 Igra orkester Max Greger; 15.20 Napotki za turiste; 15.25 Hitri prsti; 15.40 Pianistični oket iz Maribora; 16.00 Vsak dan za vas; 17.05 Gremo v kino... 17.50 Orkester Ray Anthony; 18.10 Dve Wagnerjevi uverturi — Uvertura k operi Večni mornar — Uvertura k operi Tannhäuser; 19.05 Sobotni domače ples-méle; 19.30 Radijski dnevnik; 20.00 V vedrem ritmu; 20.20 Zabavna radijska igra Dr. Walter Gertels: Vozil inspektorja Braina — Peti vozil; Arhitekt Jordan; 20.50 Melodije za prijeten konec tedna; 22.15 Oddaja za naše izseljence; 23.05 Do polnoči v plesnem ritmu.

CESTITKA
Na medicinski fakulteti v Ljubljani je diplomirala Metka Rous. K uspehu ji iskreno čestita

Klub študentov Prekmurja
TEDENSKI KOLEDAR
petek, 12. jan. — Tatjana
sobota, 13. jan. — Veronika
nedelja, 14. jan. — Srečko
ponedeljek, 15. jan. — Pavel
torek, 16. jan. — Tomislav
sreda, 17. jan. — Anton
četek, 18. jan. — Vera

DEŽURNA SLUŽBA
Od 12.—19. januarja 1962 bodo upravljali nedeljsko in dežurno službo naslednji zdravniki:
12. jan. dr. Gruškovnjak
13. jan. dr. Udovc
14. jan. dr. Udovc
15. jan. dr. Sedlaček
16. jan. dr. Udovc
17. jan. dr. Gruškovnjak
18. jan. dr. Sedlaček
19. jan. dr. Udovc

KINO

MURSKA SOBOTA — od 12.—14. jan. ameriški barvni vstavijski film: »Vrtoglavica«; od 15. do 16. jan. italijanski film: »Priljatelj gangsterjev«; od 17.—18. jan. zahodno nemški film: »Trije iz varieteteja«.
SLATINA RADENCI — od 13.—14. jan. ameriški kinemaskopski film: »Hrabri in pogumni«; od 18. jan. jugoslovanski film: »Veter je nehal ob zori«.
BELTINCI — od 13.—14. jan. ameriški film: »TAMANGO«.
KRIŽEVCI PRI LJUT. — od 13. do 14. jan. ameriški kinemaskopski film: »Anastazija«; 17. jan. italijanski film: »Umberto«.
VIDEM OB SCAVNICI — od 13. do 14. jan. jugoslovanski film: »Klempo — veliko potovanje«.
GORNJA RADGONA — od 13. do 14. jan. ameriški barvni film: »Poslednji lov«; 17. jan. nemški kinemaskopski film: »Spletka in ljubezen«.

NARODNA BANKA FLRJ, PODRUŽNICA V GORNJI RADGONI razpisuje prosta del. mesta:

1. dva samostojna referenta predhodne kontrole SDK
2. samostojnega referenta naknadne kontrole SDK
3. analitika
4. samostojnega referenta blagajne in likvidature ali likvidatorja
5. saldakontista

Za prosta delovna mesta od 1—3 je potrebna popolna srednja strokovna izobrazba, bančna praksa na teh poslih ali daljša praksa na poslih knjigovodstva gospodarskih organizacij.
Pod točko 4 je potrebna popolna srednja strokovna izobrazba, daljša praksa na poslih blagajne in likvidature z znanjem deviznega poslovanja in nemškega jezika.

Pod točko 5 je potrebna srednja šolska izobrazba. Osnovna plača po Zakonu o javnih uslužbencih, položajna plača od 1—4 po Odločbi o položajnih plačah uslužbencev Narodne banke FLRJ in posebni dodatek pod 1—3, ki je predviden za strokovne uslužbence Službe družbenega knjigovodstva. Od 1. januarja je predvidena delitev osebnih dohodkov po Pravilniku, ki vsebuje tudi dodatek na stalnost.

Rok trajanja razpisa je 15 dni od objave, oziroma do izpolnitve prostih delovnih mest. Prošnje, kolkovane s 50 din., s kratkim življenjepisom in z navedbo dosedanjega službovanja predložite na gornji naslov.

ZAHVALA

Ob izgubi naše drage hčerke, sestre in tašče

GABRIELE ČISAR

se prav iskreno zahvaljujemo vsem darovalcem vencev, vsem sožalujočim, kakor tudi vsem tistim, ki so jo spremljali na njeni zadnji poti.

Zalujoči: mama, sestre in bratje z družinami

Vodna skupnost za melioracijo Prekmurja v M. Soboti proda:

1. terensko vozilo »JEEP« v voznem stanju
2. motorno kolo »TOMOS-PUCH« 250 ccm v voznem stanju

Pravico do nakupa imajo prvenstveno gospodarske organizacije in javne ustanove. Interesenti dobe ostale podatke na upravi v Murski Soboti, telefon 129.

Upravni odbor Splošnega mizarstva »LEDAVA« v Murski Soboti razpisuje delovno mesto

računovodje

Pogoj: primerna izobrazba — praksa.

Nastop službe možen takoj ali po dogovoru.

KMETIJSKA ZADRUGA GORNJA RADGONA razpisuje

JAVNO LICITACIJO

za prodajo raznih kmetijskih strojev in traktorjev

dne 20. januarja 1962 ob 9. uri zjutraj

na sedežu zadruga v Gornji Radgoni.

Prednost nakupa imajo družbene organizacije, če pa teh interesentov ne bo, prodamo eno uro po objavljeni licitaciji ysem ostalim interesentom. Ogled možen vsak dan od 17. do 20. januarja.

Elektrotehnično podjetje »Blisk« Murska Sobotla sprejme v uk vajence naslednje stroke:

- vodovod 4
- elektrika 3
- kleparstvo 2
- mehanična delavnica 2

Prošnje poslati do 20. januarja 1962 na Upravo podjetja.

OBVESTILO

Podzveza nogometnih sodnikov za okraj Murska Sobotla sporoča, da bo po 20. januarju t. l. priredila seminar za nogometne sodnike.

Vsi, ki želijo, da postanejo nogometni sodniki, naj se prijavijo. Nogometni klubi pomurskih lig naj apelirajo na starejše igralce, da se prijavijo na seminar.

Kandidati dobijo strokovno literaturo in bodo po seminarju opravljali izpite. Vsa potrebna navodila dobijo zainteresirani pri Francu Kolcetu, frizerju, M. Sobotla, Titova ul., kjer se sprejemajo pismene in ustne prijave do srede, 17. jan. 1962.

PNS — M. Sobotla

Upravni odbor Vzgojalšča v Veržuju razpisuje dve delovni mesti za VZGOJITELJA (ICI) v internatu zavoda

Solska izobrazba: VPS, učiteljske, srednja vzgojna ali podobna srednja šola.

Osebnih prejemki po ZJU oziroma po dogovoru. Samsko stanovanje in hrana v zavodu.

Nastop službe takoj. Kolkovane prošnje z opisom šolske izobrazbe in dosedanjega dela poslati na upravni odbor do 16. januarja 1962.

Komisija za delovna razmerja pri Kmetijskem gospodarstvu Jarenina razpisuje delovno mesto za

2 OSKRBOVALCA MOLZNIC, ki sta večša oskrbe in ročne molže.

Po možnosti naj bosta zakonca. Razpis je veljaven, dokler ne bo mesto zasedeno. Ponudbe pošljite na naslov podjetja. Kmetijsko gospodarstvo Jarenina, pošta Jareninski dol.

ZAHVALA

Zahvaljujemo se tovarišu in tovarišici, ki sta izkazala prvo pomoč ponesrečenim Rozaliji Zver iz Murske Sobotle.

J. Sapač

Solski odbor Osnovne šole Crensovec razpisuje delovno mesto

TAJNIKA

Pogoj: srednješolska izobrazba ali praksa. Plača po dogovoru. Nastop službe takoj.

CISTILNIK za žitarice (trijer), v dobrem stanju, kupim. Janez Smodiš, Stanjeveci 59, p. Petrovci. M-7

TESAN LES za hišo, 12x8 m, prodam. Karel Zrim, Gorica št. 12, p. Puconci. M-11

FANT-KOPERCAN, ki se je peljal dne 2. jan. na relaciji Maribor—Murska Sobotla ob 14.30 uri, naj se javi naslovu v upravi lista. M-12

SOBO, opremljeno, oddam solidnemu intelektualcu. Grajska 4-1, Murska Sobotla. M-13

SOBO, opremljeno, lepo, oddam solidnemu moškemu. Borovnjakova 12 (za gimnazijo), Murska Sobotla. M-14

21 arov dobro obdelane zemlje blizu Murske Sobotle, oddam v najem. Borovnjakova 12, Murska Sobotla. M-15

GOSPODINJSKO pomočnico za 4-člansko družino v Kranju sprejem. Naslov v upravi lista. M-17

HIŠO v Mlajtincih št. 22, s sadovnjakom in vinogradom, prodam. Vselitev je možna takoj. Informacije Otona Zupandčiča 9, M. Sobotla. M-20

STEDILNIK prodam. Copova 3, Murska Sobotla. M-20

Kmetijska zadruga Šalovci proda

traktor „Steyr“ s kosilnico

v dobrem stanju. Cena po dogovoru. Prednost nakupa ima družbeni sektor. V kolikor se do 30. januarja ne javi interesent družbenega sektorja, traktor prodamo privatnikom.

»Agroservis« Murska Sobotla obvešča vse lastnike motornih vozil, da bodo

tehnični pregledi za letno registracijo

v času od 11. do 31. januarja 1962, vsak delavnik od 7. do 15. ure, v »Agroservisu«.

Umazanih vozil ne bomo pregledovali!

Cene pregledov so iste kot za leto 1961.

Obveščamo vse sedanje in bodoče poslovne partnerje, da so se po sklepih delavskih svetov podjetij in ObLO M. Sobotla s 1. januarjem 1962 h

Komunalnemu podjetju v M. Soboti

pripojila:

KAMNOSIŠTVO IN CEMENTNE MURSKA SOBOTA DIREKCIJA ZA KOMUNALNO SLUŽBO PRI ObLO MURSKA SOBOTA

Predmet poslovanja razširjenega podjetja je: izvajanje vseh komunalnih uslug, prevozništvo, izdelava vseh betonskih izdelkov, izdelava spomenikov, obdelava naravnega in izdelava umetnega kamna, proizvodnja betonita, teracerstvo, razna adaptacijska gradbena dela in nove gradnje manjših objektov, kanal zacijska dela, vzdrževanje cest IV. reda, urejevanje propustov in gradnja manjših mostov, opravljanje dimnikarskih uslug, cvetličarstvo, vzdrževanje in urejevanje parkov in nasadov.

Komunalno podjetje prevzame vse obveznosti in terjatve pripojenih podjetij. Glede na razširjeni predmet poslovanja in večje kapacitete pozivamo vse dosedanje in nove poslovne partnerje, da nam za izvajanje zaupajo vsa dela naše stroke.

Delavski sveti dosedanjih podjetij:

TOVARNE MESNIH IZDELKOV »POMURKA«, M. SOBOTA
TOVARNE MLEČNEGA PRAHU, MURSKA SOBOTA
PODJETJA ZA PREDELAVO IN PROMET KMETIJSKIH IN ŽIVILSKIH PROIZVODOV »AGROMERKUR«, MURSKA SOBOTA IN
MLINSKO PODJETJE, MURSKA SOBOTA

Sporočajo cenjenim kupcem, dobaviteljem in ostalim poslovnim prijateljem, da so se s 1. januarjem 1962 združili v novo podjetje:

s sedežem v Murski Soboti, Titova ul. 5 skrajšano: KOMBINAT „POMURKA“ M. SOBOTA

Združena podjetja poslujejo od 1. januarja 1962 kot samostojni obrati v okviru kombinata z nespremenjenim poslovnim predmetom in tekočim računom.

Nova firma posameznih obratov se glasi:

KOMBINAT KMETIJSKO ŽIVILSKO PREDELOVALNE INDUSTRIJE »POMURKA« MURSKA SOBOTA

obrat: Tovarna mesnih izdelkov, M. Sobotla, Lendavska 9a

obrat: Tovarna mlečnega prahu, M. Sobotla, Ivo Lola Ribarja 1

obrat: »Agromerkur«, M. Sobotla, Ivo Lola Ribarja 3

obrat: Mlinsko podjetje, M. Sobotla, Lendavska cesta

Novo podjetje s svojimi samostojnimi obrati želi nadaljnje sodelovanje in se priporoča s kvalitetnimi izdelki in uslugami.

Razpis

Komisija za razpis pri Okrajnem zavodu za socialno zavarovanje Murska Sobotla razpisuje naslednja delovna mesta:

1. upravnika podružnice v Gornji Radgoni
2. pravnega referenta
3. referenta za kontrolo računov zdravst. zavarovanja
4. finančnega knjigovodje
5. referenta za pokojninsko zavarovanje
6. strojepisca
7. referenta za kratkoročne datjave zdravstvenega zavarovanja pri podružnici Ljutomer

Pogoji: Za delovno mesto pod 1, pravna fakulteta, 2—3-letna praksa na vodstvenih delovnih mestih v upravi ali v šola strokovna izobrazba s 5-letno prakso.

Za delovno mesto pod 2, pravna fakulteta. Za delovno mesto pod 3, srednja strokovna izobrazba, prav tako za delovno mesto pod 4 in 7 ESS.

Za delovno mesto pod 5, pravna fakulteta ali višja šola s 3-letno prakso.

Za delovno mesto pod 6 pa znanje strojepisja, po možnosti tudi stenografije.

Prijave kolkovane s 50 d.n. dostavite v 15. dneh po objavi tega razpisa na Okrajni zavod za socialno zavarovanje Murska Sobotla — Komisiji za razpis.

Upravni odbor Industrije lahke obutve Turnišče razpisuje delovno mesto

TAJNIKA

Pogoj: pravnik s 5-letno prakso ali višja šola z 10-letno prakso.

Nastop službe je možen takoj ali po dogovoru. Plača po Pravilniku o delitvi osebnih dohodkov. Razpis velja do zasedbe delovnega mesta. Ponudbe pošljite na upravo Industrije lahke obutve, Turnišče.

PODJETJE AVTOREMONT RADGONA razpisuje naslednja delovna mesta:

1. avtoelektričarja
2. avtomehanika
3. mezdnega knjigovodje

Pogoj: pod 1. in 2. kvalificirani obrtni delavec, pod 3. nepopolna srednja šola z znanjem strojepisja.

Obveščamo imetnike vozil znamke OPEL, da imamo na zalogi večjo količino originalnih rezervnih delov in da bomo v bodoče izvrševali popravila omenjenih vozil.

Komisija za spremanje in odpust delavcev pri obrtnem gradbenem podjetju »Graditelj« Beltinci, razpisuje delovno mesto

finančnega knjigovodje

Pogoji: srednješolska izobrazba (ekonomska) ali večletna praksa v knjigovodstvu. Nastop službe 1. februarja 1962 ali po dogovoru. Plača po pravilniku o delitvi osebnih dohodkov.

Komunalno podjetje Murska Sobotla razpisuje naslednja delovna mesta:

1. računovodje
2. vodje gradbenega obrata
3. mezdnega knjigovodje

Pogoji: pod 1. ekonomist ali srednja šola in 5 let prakse, kot samostojni računovodja, pod 2. gradbeni tehnik s 5 let prakse ali gradbeni delovodja z 8 let prakse, pod 3. ekonomska srednja ali njej sorodna šola in 3 leta prakse.

Prejemki po Pravilniku o delitvi osebnih dohodkov. Nastop službe takoj ali po dogovoru.

Rok prijave do 20. januarja 1962. Prošnje vložite pri upravi podjetja.

18,725.000 Jugoslovanov

Današnja Jugoslavija ima, po oceni Zveznega zavoda za statistiko, 18,725.000 prebivalcev. Ta ocena temelji na prirodnem gibanju prebivalstva in na rezultatih popisa prebivalstva v minulem letu.

Od skupnega števila prebivalstva odpade na Slovenijo 1,598.000, na Srbijo 7,711.000, na Hrvaško 4,184.000, Vojvodino 1,866.000, na Kosovo in Metohijo 984.000, na Bosno in Hercegovino 3,334.000, na Makedonijo 1,419.000 in na Črno goro 479.000 prebivalcev — po prej omenjeni oceni s stanjem na dan 31. decembra 1961.

Prirodni prirastek v minulnem letu kaže malo večjo stopnjo kot v preteklih dveh letih. Na tisoč prebivalcev je znašal v lanskem letu 13,6 proti 13,5 v letih 1959 in 1960. To istovrstno kaže, da je v zadnjih nekaj letih prirastek v glavnem na isti ravni.

Gibanje stopnje umrlih kaže na splošno pozitivno sliko. Medtem ko je bilo v letu 1951 14,2 umrlih na tisoč prebivalcev, se je v letu 1955 ta številka zmanjšala že na 11,4, lani pa je padla na 8,9 umrlih na tisoč prebivalcev. To očit-

no kaže da se življenjska doba v naši državi iz leta v leto podaljšuje. Nedvomno na to bistveno vpliva naraščanje življenjskega standarda, stalno izboljševanje pogojev življenja, prehrane, zdrav. zaščite itd.

Lani je bilo dalje sklenjenih 8,9 zakonskih zvez na ti-

soč prebivalcev proti 9,1 v letu 1951 in 9,0 v l. 1959. Stopnja razvezanih zakonov v lanskem letu znaša 1,1, medtem ko je v preteklih treh letih znašala 1,2. To pomeni, da je bilo lani relativno manj razvezanih zakonov. Število novoporočenih na tisoč prebival-

cev je bilo glede na republike lani največje v Bosni in Hercegovini — 32,7, na manjši pa v Sloveniji — 18,1. Najmanj umrlih na tisoč prebivalcev je bilo lani v Črni gori in sicer 6,8, največ pa v Makedoniji — 9,2. V Sloveniji je ta stopnja lani znašala 8,8.

Domača strokovnjaka konstruirala odličen kolkoskop

Uspeh v zdravljenju raka na današnji stopnji razvoja znanosti zavisi v največji meri od tega, kdaj je bolezen odkrita. Tragedija je v tem, da rak najpogosteje odkrijejo tedaj, ko so tudi najnovejši pripomočki znanosti brez uspeha. Kaže pa, da bo izum inženirja Jožka Batestina in mehanika Viktorja Simnovca omogočil učinkovitejšo in bolj energično borbo proti raku, tej najbolj razširjeni in najnevarnejši bolezni sodobnega človeka.

Rak, ta zahrbtna bolezen, je najnevarnejša, ko se pojavi na notranjih organih. Med diagnostičnimi metodami v ginekologiji, na primer, se je zelo uspešno uveljavila kolkoskopija, metoda za odkrivanje raka v obliki raka na maternici. S kolkoskopom se lahko z veliko gotovostjo razpoznajo simptomi ranega raka.

Sodobne klinike v mnogih državah, a tudi razni preventivni centri imajo drage instrumente, kolkoskope, ki služijo

za pravočasno diagnosticiranje. Teh instrumentov je več vrst. Pred nedavnim se jim je pridružila še ena — jugoslovanška.

Znanemu ljubljanskemu inženjaku, inženjru Jožku Batestinu, je uspelo po večletnem delu, da s svojim sodelavcem, mehanikom Viktorjem Simnovcem, konstruira kolkoskop, ki ga notranji sklop se bistveno razlikuje od inozemskih z boljšo preciznostjo, jasnostjo in ostrino. Naša industrija je že osvojila proizvodnjo domačih kolkoskopov in zadnje dni minulega leta so se že pojavili na tržišču.

Strokovnjaki pravijo, da pomen čas pri raku življenja. Domači kolkoskop pa omogoča hitro in učinkovito kontrolo, odkriva predznake in nudi zdravnikom možnost, da začnejo s pravočasnim zdravljenjem. Vsekakor velik uspeh konstruktorja.

LAČNO SRCE REDKEJE BIJE

Pomanjkanje posameznih sestavin hrane izziva razne bolezni, ki se skupno imenujejo deficična obolenja. Toda stalno pomanjkanje hrane pripelje do značilnih sprememb telesnega in duševnega zdravja. Brez kisika lahko človek zdrži nekoliko minut, brez vode nekoliko dni, brez hrane pa nekaj tednov. Kakšne spremembe se zgodijo pri tem?

Predvsem teža telesa postopoma pada. Približno na vsakih 6000 kalorij, ki manjkajo, se zmanjša teža za 1 kg. Če je, na primer, nekemu človeku potrebno 3000 kalorij dnevno, a jih prejme samo 2000, potem mu za šest dni primanjkuje 4000 kalorij. Za ta čas se mu zmanjša teža za 1 kg.

Pri stradaniu se najprej porabi rezervne maščobe, ki se nahajajo v podkožnem tkivu in trebuhu. Ko se plast masti iztroši, se telo začne hraniti z materijali, ki se nahajajo v mišicah in no-

tranjih organih. Srce in možgani ostanejo dolgo nespremenjena teže. Njuna teža se začne zmanjševati takrat, ko je ostalo tkivo znatno izgubilo na teži. Da bi se pridelala energija, se vsi procesi v organi zadržujejo, fermenti, t. j. substance, ki omogočajo kemične reakcije v telesu, izgubijo na svoji aktivnosti. Gibl postanejo teži, človek pa brez volje in len. Tok misli je enostranski, reakcije na dražljaje pa počasne.

V telesu nastajajo zanimive spremembe: vsebina vode v vseh celicah se poveča in vsi telesni sokovi se redčijo. Te spremembe je moč videti posebno na nogah. Krivni pritisk se zmanjšuje, bitje srca pa je vedno slabotnejše. Moč v mišicah in vztrajnost pred napori naglo pada. Funkcija vseh žlez z notranjo sekrecijo se zmanjša. Spolni nagon popolnoma preneha. Vse te pojave so preiskovali zadnji čas posebno na žrtvah

iz koncentracijskih taborišč. Največ podatkov je od židovskih učenjakov, ki so bili zaprti v varšavskem getu in so vse beležili kljub bližnji smrti. Zaradi pomanjkanja hrane se danes gladujejo v Indiji, Kitajski in nekaterih delih Afrike in Latinske Amerike.

ROMEO IN JULIJA IZ STALAGA XI B

Pred sedemnajst in pol leti — dne 5. julija 1944 — je nemški tank povozil vojnega ujetnika Slobodana Perića iz Novega Sada. Ujetniki so delali ves dan in ko se je mračilo, so se vračali v taborišče. Šli so v koloni po dva in dva, samo Slobodan, ki je bil zelo zaljubljen v nemško dekle Gizelo, je šel sam in v roki držal sopek nageljnov. To je bilo njegovo najljubše cvetje. Bilo je sveže.

Tovariši iz Stalaga XI B, v nepregledni lindenburški puščavi, so vedeli, da je cvetje od mladega, svetlozasega dekleta, ki je vsak dan čakala kolono, da je lahko Slobodanu dala cvetje, kljub vsem prepovedim in mnogo, mnogo toplih besed. Istočasno pa je bil v Gletu zaljubljen neki Nemec, njen sosed. Vedno ga je ožaljanjal. Zaradi tega je ta večer, ko je vozilo nekoliko tankov, eden izmed njih zapustil kolono ter pregal in zabil Slobodana. Tovariši so slišali krik, videli tank in začudeni razdrobljenega Slobodana. Dvignili so ga in ga odnesli v taborišče. Vse to se je zgodilo pred vhom v taborišče. Še enkrat so se vračali nemški tanki in na enem se je smejal zločinec.

Dolgo ni nihče videl Gizele. Potem se je pojavila vsa v črni in nosila v rokah rdeče nazeljne na grob, ki je bil pri taborišču. Tam je ostala do pozne noči. Gizela je imela doma vrt, poln cvetja. Tam se je spoznala s Slobodanom, ko so prišli nekega dne v prostem času prositi ujetniki za kak cvet. Noben tovariš si ni upal stopiti po cvetje, samo Slobodan je to storil.

Nemesto babice ali dedka mu je odprla vrata lepa dečica, ki mu je, — ko jo je prosil, — nazvala ogromen sopek nageljnov. Tako se je porodila ljubezen, ki je bila prepovedana s smrtno kaznijo. Gizela in Slobodan sta to vedela, vendar nobeden ni mislil na to. Končno se je vse razvedelo. Gizelin sosed, ki jo je večkrat zastojal snubil za ženo, je hotel to ljubezen končati s tankom in je povozil Slobodana. Ni pa ostal nezakovan. Sodila ga je Gizela, ki ga je osmi dan po Slobodanovi smrti, ko je prišel k njej na vrt, ustrelila v čelo.

Hitlerjeval so jo odpeljali v koncentracijsko taborišče, od koder se ni vrnila.

»UKROČENO« MORJE INŽEVIRJA IZ KRANJA

Inženir Krešimir Puharić iz Kranja je z vztrajnim razmišljanjem prišel do zelo zanimivega projekta: kako podaljšati turistično sezono na Jadranu in jo »nategniti« od ranjih pomladanskih dni do poznih jesenskih dni? Znano je, da je sezona d-maj in tujih gostov kratkotrajna. »Pritisk« je največji v juliju in avgustu.

Inž. Puharić je upošteval vrsto dejstev, spomnil se je tudi Einsteinove teorije, da se telesa, ki mirujejo, mnogo hitreje zagreva-jo od onih, ki se gibljejo. Naposled se je inž. Puharić, ki je po rodu iz Makarske, spomnil še puka iz zemljepisa: svobodno morje je v večnem gibanju, ki ga povzročajo morski tokovi, bodisi površinski, bodisi oni od površine proti dnu, bodisi oni z dna proti površini.

Vsa ta razmišljanja so ga privedla do zaključka: izolirati dele svobodnega morja in jih umiriti, odnosno ločiti jih od večnega gibanja. Izpostavljeni prirodni toplim sončnim žarkom se bodo zagreli mnogo hitreje od odprtega morja. Letos je bila osnovana komisija, ki je skoraj tri tedne v drugi polovici septembra in prvi polovici oktobra opravljala merjenja temperature zraka, odprtega morja in dela izoliranega morja pri Makarski. Skrbno je vodila evidenco vremena: veter, mirno, rahel veter, jugo itd. Rezultate

je vpisala v pregledno tabelo in podrobna analiza teh rezultatov je potrdila osnovne zaključke inž. Krešimira Puharića iz Kranja. Inž. Puharić pa med drugim še opozarja, da padajo sončni žarki v aprilu, maju in juniju mnogo bolj navpično kot ob koncu septembra in v prvi polovici oktobra. Zato je v teh treh mesecih grej-

izoliranega morja še hitreje in učinkoviteje. Izdelani so tudi potrebni načrti za realizacijo te zamisli, za zdaj v skromnejši obliki, na enem mestu. Investitorju je treba dokazati točnost dosedanjih poskusov in potrebo o tem, da se je treba lotiti dela še pred turistično sezono 1962. To pomeni, da iščejo prvega investitorja.

Avtogram z ustnim rdečilom

Po svojem uspešnem nastopu na nedavnem jazz festivalu v Rotterdamu je znana jugoslovanška pevka Ljiljana Petrović iz Novega Sada nastopila še v najbolj znanih jazz klubih Rotterdam, Haag, Tiburga itd. Pevka Ljiljana je nastopila tudi v mladinskem klubu, kjer je pela posebej za mladino. Skoraj vse pesmi je morala ponoviti. Pred odhodom iz kluba je bilo navdušenje toliko, da se je morala z ustnim rdečilom podpisati na zid kluba. Vsekakor res svojevrsten avtogram.

Ljiljana je pela ob lastni spremeni kitare v Klubu umetnosti tudi jugoslovanške narodne pesmi. Zela je velik uspeh. Poslušalci so bili tako vznemirjeni, da so se ji hoteli vsi osebno zahvaliti za glasbeni uitek. Ob tej priložnosti je nastopila Ljiljana tudi na nizozemskem radiu, kasneje pa tudi

na radiu in televiziji v Bruslju. Kritiki so bili zlasti zadovoljni s pevkinimi interpretacijami posameznih pesmi in temno barvo njevega glasu, časniki pa so v naslovih imenovali Ljiljano »ljubko hči Titove dežele«.

Gusarji niso izumrli

V manjšem zalivu na Filipinih vedno pogosteje beležijo primere gusarstva. Čeprav podvzema policija energične korake, da bi izbrabila pojave, ki so že pripadali preteklosti, gusarji vseeno napadajo vsak dan. Pred dnevi so oboroženi gusarji, ki se poslužujejo zelo hitrih motornih čolnov, napadli tri turistične ladje in prisilili potnike, da so jim izročili ves denar in dragocenosti.

DROBNE ZANIMIVOSTI

»ORLOVSKI STOLP« PRI NOVI GORICI

Na dvorišču srednjeveškega gradu Kronberg pri Novi Gorici stoji še danes dobro ohranjen »orlovski stolp«, ki izhaja iz 17. stoletja. Zgrajen je med drevjem, sliu it pa je kot kletka za sokole. V teh krajih so uporabljali sokole za lov na divje rase in jerebice. Glejte in poslušajte, ki so imeli posestva v vinorodni Vipavski dolini, so imeli v neposredni bližini gradu tudi stolpe za sokole. Te nenavadne kletke je ljudstvo imenovalo »orlovske stolpe«, ker imenujejo v teh krajih nekateri sokole orle.

ORJAŠKI BREST — KOS

Na posestvu Zivka Lazovića v vasi Dimanoviću v občini Nova Varoš je orjaški brest, katerega starost je težko določiti. Steblo je visoko preko 30 metrov, pri zemlji pa ima premer 4 in pol metra. Po računih gozdarja Radenka Vranica in Rada Jevtovića bi to drevo dalo, če bi ga posekali, preko 60 kub. metrov gradiva.

Brest ima na vrhu globoko duplino, v kateri so se namestile cebele. Mnogi trdijo, da te v duplini velika količina medu, vendar doslej se nihče ni poskušal, da bi ga odnesel. Kaže, da bodo to redko drevo zaščitili.

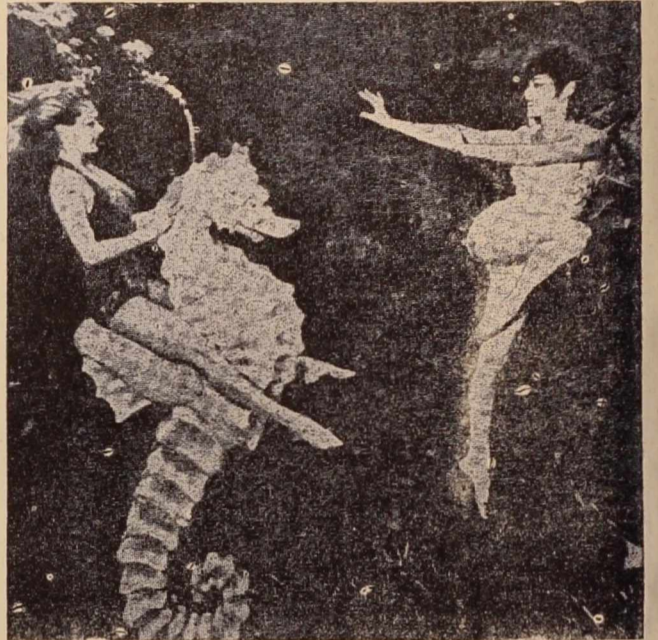
priselil pa so se iz neke vasi v okolici Splita. Mladi Martinovići dela v avtomobanični delavnici svojega očeta, kjer je vzbujal avtomobile. Zanimivo je, da je mladi Martin Martinovići v dvajsetih letih premagal mnoge renomirane dirkače. Avstralski tisk mu prerokuje veliko bodočnost.

ZAJCI PADAJO Z NEBA

— Čuden slučaj je pri petletni dečici od Livna. Ko je sofer potniškega avtomobila, Jovan Bičević, peljal po ovinku ceste, ki pelje proti Splitu, je zašlil na strelci top udarec. Prestrašeni potniki so zahtevali, da sofer zaustavi avtomobil ter da pogleda, kaj se je bilo zgodilo. Ko so zapustili avtomobil, so prestrašeni potniki opazili, da je na strelci njihove »Opela« zajček, ki je še daljal znake življenja. Presenečeni sofer je izjavil, da se mu je pred dvema dnevi zgodil na istem mestu enak slučaj. Po skrbni preiskavi terena so potniki ugotovili presenetljivo dejstvo: v zapuščenem gnezdu vrane na veliki buki ob cesti je zajčljica imela miade!

CUDNA »KORIDA« V MESTU CUNEO

Bik, ki je pobegnil lastniku med sejmom v italijanskem mestu Cuneo, je uprizoril vznemirljivo »korido« na ulicah tega me-

CIRKUS POD VODO — Največji podvodni cirkus na svetu je v Floridi v ZDA. V njem so vsak večer štiri predstave v velikih steklenih bazenih, okrog katerih sedi občinstvo in spremlja program. Izvalc so lepo grajena, mlada dekleta, ki ne smejo med predstavo izplavati na površino. Zrak vd havajo s pomočjo specialno konstruiranih aparatov za dihanje.

Na sliki: med predstavo v podvodnem cirkusu.

MOJSTER NA HODULJAH

Dušan Mrdalj iz Smilčeva v zadrskem okraju je zaradi nesrečnega slučaja izgubil nogo. Četudi je težek invalid, še danes, v svojem 67. letu odlično opravlja svoje naporne brivsko delo.

Mrdalj obide na hoduljah svoje stranke, da jih obrije in ostrize. Ljudje so s svojim mojstrom zelo zadovoljni.

KOKOSI — SVETOVNI REKORDER

Tudi kokoši so lahko svetovni rekorderji. To je pred nedavnim dokazala neka kokoš na otoku Sado v anonskem arhipelagu. Slava te kokoši je znana, ker znese mnogo jajc. Kako velika je njena slava, dokazuje dejstvo, da je posebna komisija, sestavljena iz predstavnikov strokovnih organizacij iz nekoliko dežel, bila »gost« te kokoši — rekorderke ves mesec. In rezultat: v teku meseca njembranskega leta je znesla kokoš 199 jajc. Obstajajo pa tudi rekordi in dnevi. To je bil 22. november 1961. Tedaj je ta kokoš bele barve znesla 13. jajc. Strokovnjaki so podpisali tudi zapisnik o dogodku.

NOVO IME AVTOMOBILIZMA

Nedavne avtomobilske dirke v nekem mestu v Avstraliji so dale javnosti novega asa. To je 22-letni Martin Martinovići. Novi as je sin jugoslovanških izseljencev, ki živijo v Avstraliji že štirideset let,

sta. Bilo je točno popoldne, ko je bik pretrgal vrvi, s katero je bil zvezan in odšel svojo pot, ki je povzročala paniko po vsem mestu. Bik je napadal mimoidoče, a pa se ognil niti avtomobil m in vpremično vozilom. Najprej je pridr svojega lastnika, nato pa je v rogovih napadel dva prodajalca. Potem, ko je razbil tlobože šestih trgovin, se je pomiril, vendar le do toliko časa, da je popeljal recivo v izložbi slaščičarne. Kmalu so prišli prometni policisti. Leti so naredili bika še bolj čudnega, tako da so se morali zateči v sodne hiše. Vrsta je prišla na gasilce. Tudi tam se ni godilo bolje. Naposled so posredovali policisti s strojnimi. Bika so ušili, 18 ljudi pa je moralo v bolnišnico.

SLAMA ZADUŠILA OTROKA

V Pall'u pri Subotici se je dogodil pred kratkim tragičen slučaj. V hiši kmeta Sandorja Horvata sta se igrala otroka s slamo, ki jo je prinesel Sandor zaradi proslave novoletnih praznikov. Slama, natlačena v peč, se je vžgala. Ker je bila vlažna, je nastal močan dim, zaradi katerega sta se otroka zadušila. Ko je nesrečni oče priletel pomoči, je z dvornik lahko ugotovil samo smrt. Poskus da bi otroka rešili z umetnim dihanjem in dajanjem kisika, ni uspelo. Otroka nista prišla k zavesti. Sandor Horvat je izgubil v tej družinski tragediji sina in hčer.

Mrtvečevi čevlji

Ko se je Meritt poslovil, je Appleby pogledal na uro. »Scotland me«, je rekel, »ali bi vam bilo za škodljivo čaj?« V Scotland Yardu delamo fantastičen čaj. In sijajen prepečenec s sardelami.

»Zelo bi me veselilo.« Derry Fisher je bil zbezan. »Ampak ali ne bi morala...?«

Appleby se je nasmehnil. »Organizirati oblogo kluba Junior Wessex — ali kako drugače ukrepati?« Na da, mislim, da imava uro časa, da si oddahneva.

Derry je strmel. »Uro časa pred — preden se kaj zgodi?«

»Preden — dragi moj mladenič — se odpravimo na dokončno rešitev problema teh zamenjanih mrtvečevih čevljev.«

»Črn in rjav čevlji — kako čudno!«

»Kaj si rekla?« Jane Grove je presenečeno odložila škodljivo za čaj, da je zaropotalo.

»In — neverjetno! — v Sheercliffu. Njena teta, ki se je zadovoljno zanimala za stvar, je segla po rezni kolaček. »Lahko bi se bila zapletla v to. Iz tega se vidi, kajne, kako smo sredi življenja sredi smrti.« V tej čišni pa je pečka.

»Ne vem, o čem govoriš.« Dekletov glas je rahlo drgetal.

»Nekaj v časniku, dragica.« Janina teta je naslonila razgrnjeni časnik na vrč za mleko. »Nekega ubožca so našli mrtvega poleg čeri navsezgodaj danes.«

»Danes navsezgodaj?«

»In nekaj o drugem moškem. Boš še eno škodljivo?«

»Ne. Kar daj.«

»Poskušam, draga. Jaz zmerom popijem tri škodlice.«

»Ah, beri naprej, prosim, o drugem moškem.«

»O drugem moškem? Ah, da. Kaže, da se je peljal na nekem vlaku in da je imel tudi na zamenjane čevlje. Na Scotland Yardu se nekateri ljudje živo zanimajo zanj.«

»Lahko pogledam?« Jane je vzela večerni časnik in prebrala, ne da bi kaj rekla.

»Saj to ni kaka nova moda?«

»Nova moda, teta?«

»Da nosiš čevlje različnih barv. Dva sta, razumeš. Ampak eden je seveda zdaj mrtev.«

Jane se je nekoliko zbeženo zasmejala. »Ne — nikaka nova moda.« Nenadoma je skočila na noge. »Mislim, da moram...«

»Da, draga?«

Jane se je obotavljala. »Priliti moram vodo. Nemara boš hotela še četrto škodljivo.« To je storila z mirno roko in ko je zopet spregovorila, je zazvenel njen glas popolnoma tjavendan.

»Ven bom morala.«

»Ven, Jane — po tem dolgem dnevu?«

»Nekaj moram opraviti — nekaj sem pozabila. Precej važno je.« Jane je zgrabila ročno torbico in rokavice. »Na, brž ne bom predolgo hodila.«

»Prav, dragica. Ampak ne pozabi — nikoli nisi dovolj previdna.«

Jane Grove se je zdržnila. »Previdna?«

»Zaradi prometa, draga. Dandanes je tako nevarno na cesti.«

Jane, ki je stala pri oknu, se je krivo nasmehnila. Mirna kensingtonska cesta je bila zapuščena. Obotavljala se je nekaj trenutkov. Potem, kakor da bi si bila očitala zavoljo pomanjkanja odločnosti, je zgrabila torbico in odhitela iz hiše.

Čeprav je imel čaj sira Johna Applebyja skupaj s sardelnim prepečenecem početka v dež, da bo to nekaj lagodnega in brezskrbnega, ga je brez prestanka spremljalo oddajanje in sprejemanje najrazličnejših sprožkov. Naposled je vstopila Applebyjeva tajnica in rekla s prizvokom razburjenja:

»Petnajst Babcock Gardens, gospod. In ob pet petinštirideset.«

»Dobro.« Appleby je čilo vstal. »Storil je, kakor mu je bilo naročeno, in rekel, da bi se sprehodil?«

»Da. Zdaj se odpravlja proti Green Parku.«

»S tem dobimo veliko časa. Ste odposlali tri avtomobile?«

»Zdaj moramo biti prav dobro postavljeni. Preučili smo zemljevide in se pozanimali v četrti.«

Appleby je prikimal in pomignil Derryju Fisherju, naj mu sledi. »In kakšne vrste problem dela po vsem videzu tale hiša v Babcock Gardens?«

»Prekanen, gospod — ali lahko bi bilo še huje. Na vogalu, a zelo mirno. Vse hiše tam okrog imajo dvorišča. Čez cesto je opuščeno zavetje za izvoščka.« Tajnica se je obotavljala. »Ali malce tvegate, gospod?«

»Kakor se bo pokazalo.« Applebyjev glas je namignil, da se mu to vraščanje ni zdelo čisto v redu. »In zdaj gremo.«

»Vaš avto je zunaj, gospod — s kratkovalovnikom, ki je preizkušen in brezhibno deluje.«

Spodaj je čakala nevsipljivo močna limuzina in Derry se je spravil noter. Imela je ploščo z načrtom ulic in slišal se je pridružen, a popolnoma razločen glas. Kakor hitro je Appleby vstopil, je že začel tudi sam govoriti. Učinek je bil zelo čuden in silno vznemirljiv, kakor da bi bil navzoč na kaki nevidni konferenci. Derry je poznal take reči že od prej — a samo iz filmov. Prčakoval je bil namesto tega, da bo avto zdrvel skozi London s tuletimi sireni, a tudi to se ni zgodilo. Hitrost je bila povsem običajna. Zavila sta na Mall in se potem premikala resnobno kakor v procesiji. Zdelo se je, da se Carlton House Terrace vleče in vleče in kraljevska zastava ki je plapolala nad buckinghamsko palačo, se je po polže približevala. Ko sta zavila okrog kraljeve Viktorije na umetelnem p-dstavku in se obrnila proti Constitution Hillu, sta se peljala s h trostjo, ki se je zdela bolj primerna za izletnike kakor za izvrševalce zakona.

A če je avto lezel počasi, so Derryeve misli švigale z bliskovito naglo — dosti hitreje, kakor je bil navačen, ko ga je tisto dekle jutraj povedalo soferju. In nekdo je šel v tisto smer — hodil je tja skozi Green Park. In Appleby je bil priznal, da je dekle v nevarnosti in Applebyjeva tajnica si je dovolila izraziti zaskrbljenost zastran tveganosti odprave. Kaj se je zdaj dogajalo? Čisto jasno, nastavljali so zanko. Appleby je nastavljal zanko, dekle pa je vaba.

(Nadaljevanje prihodnjici)